

ד. אלעזר:
אני אחזיל לחאר את היום ה-6 באוקטובר
מהבוקר ובכך, בסביבות ארבע וחצי בבוקר
קיבלתי ידיעה טלפונית קודם כל מראש הלשכה, סגן אלוף שלו, שהודיע לי
שהחקר אליו מזכירו הצבאי של שר הבטחון, תא"ל רביב, ומסר לו ש מוסר
שהיום ב-1800 התקפה.

ידין: ב-1800?

ד. אלעזר: כן.

אגרנט: הוא ציין את השעה הזאת?

ד. אלעזר: כן. אני מכיר את הפרובלמה. 1800 זה מה שרכב
אמר לך והוא לי.

ידין: זה במקרה רשום באיזשהו מקום?

סא"ל שלו: הוא העיר אותם בלילה, הייתי צריך לצלצל מביה לביה.

ד. אלעזר: על זה חוזר כעבור דקות אלי זעירא, ראש אמ"ן.

אגרנט: אליך בטלפון?

ד. אלעזר: אלי בטלפון. והוא גם כן אומר לי - היום 1800.

אני הרהרתי כמה דקות והרמתי את הטלפון למפקד
חיל האויר, הראשון. (א-9) מסרתי לו את הידיעה ואמרתי לו, בני, סתם אתה
מסוגל לחקוף התקפה מונעת? המנהלה בינינו שיחה על מה, ולא הייתה שיחה משובכת
כי אנחנו כבר היינו אחרי שיחות כאלה והשאלה הייתה דוגמן או הגר או שרות.
דוגמן שו חכנית תקיפת כל הטילים בסוריה; הגר זו תקיפת טילים במצרים
ושרות ~~במובן~~ זה תקיפת שרות חיל האויר או במצרים או בסוריה. ניהלנו בינינו

שיחה קצרה שבה הגענו להסכמה שהטוב ביותר זה לתקוף את השרות בסוריה וגם דוגמן.

אגרנט: כלומר, תקיפת טילים בסוריה?

ד. אלעזר: כן. והוא גם קצת פירט לי איך חיל האוויר

מסוגל לעשות את זה, שזה היה בערך עבודה רצופה

של תקיפת השרות, אחרי זה תקיפת הטילים, כשקיימת הטילים לפי הערכתו זה ענין לשלוש שעות. בגלים עד קודם תקיפה. אני לא אכנס לפירוט, יש שאלה כזו שבהזדמנות אני אחיחוס איתם, על כל הסכנות. והכוונה הפיקרית היא שזו התקפת פתע שבה אפשר לרכז את כל האמצעים ולאור נתונים שיש לנו, והיו לנו נתונים. כלומר, זה מערך מצולם שעוד לא זו.

אגרנט: זה בסוריה?

ד. אלעזר: זה הכל בסוריה. אנו יודעים על מיקום הסוללות,

אנו מניחים שהם לא יזוזו לפני שעת השיג שלהם.

אפשר לרכז הרכה כוח בכה אחת, וכעצם כפי שאני אראה אחר-כך כשאני אציג את התכנונים האוויריים, או אם חיל האוויר לא הציג את זה, כי נדמה לי שגם ספקר חיל האוויר היה כאן, הייתי מעריף שהוא יציג את זה, כי זוהי חכמה מאוד מאוד מודרכת, אבל ראינו בה בחכמה של ההתקפת כוללות, ראינו את אחד התנאים הטובים כדי לזכות בחופש פעולה אווירי ולסייע כתוצאה מזה באופן אפקטיבי לכוחות היבשה.

אני רוצה להזכיר בהזדמנות זו כי זה מתקשר

לשאלה שנטאלתי על ידי רב-אלוף ירין כאילו באיזשהו דיון היו חילוקי דעות

ביני ובין שר הבטחון שהוא אמר קודם ישא בזה שריון, ואני כאילו אמרתי

יהיה סיוע אווירי. עברתי על הסטנדרטיות, אין בינינו חילוקי דעות. משום כל אחד

מאחורי מציג חצי. אני מציג את החשיבות של ~~הקמת~~ השמדת טילים ואחר כך סיוע

אפקטיבי, בעוד שר הבטחון אומר שבהתחלה השריון יעמוד לצד כתוצאה מזה שחיל האוויר

יטפל בטילים. ובנושא הזה לא היו בינינו אף חילוקי דעות.

נבנצל: טענה ששאלה - - - - - את מפקד חיל האוויר מתי יכול.

ד. אלעזר: אני עכשיו עושה אינטרמצו רק מסביר למה זה היה חשוב לי. מיד אני אמשיך באופן כרונוולוגי.

ירי: שניכם הסכמתם שתפקיד חיל האוויר בראש וראשונה זה הטילים והשדות?

ד. אלעזר: כודאי. זה היה נהיר מאוד ובשתי הזדמנויות האחת בקד"ם שהיה לנו בחיל האויר בחודש מאי כשהוצג הנושא לשר הבטחון ורשיבות החקירה הסעודים הראשונה, אמר שרהבטחון שאם נדע שאמנם הולכת מלחמה, יקבל חיל האוויר את האפשרות לתקוף ראשון. אני מציג את הפטנוגרמה של הקד"ם הזה, כמו-כן בקד"ם עם ראש הממשלה גם כן בחקופת ~~מנול~~-לכן כמאי, גם שם חוזר על זה שר הבטחון שאומר: אם נדע (אני לא מצטט)

לסקוב: מחקפת מנע?

ד. אלעזר: כן.

לסקוב: הסכרה בוועדת חוץ ובטחון שנגד מחקפות מנע.

ד. אלעזר: אני לא יכול לומר שיש שם הגדרה של החקפת מנע, אבל יש שם הגדרה שאם נדע, כלומר, המסמעות

היא שאם נדע שהולכת מלחמה, ניתן לחיל האוויר להקדים ולתקוף את הטילים. זה הרקע לשיחתי עם מפקד חיל האוויר. ואז אני שאל אותו מתי הכי מוקדם אתה יכול? והוא עונה לי - אם תיתן לי פסקודה עכשיו אני אוכל להתחיל בסביבות אחת-עשרה. אני הבנתי חוץ שיחה שזו לא שעה מדוייקת, זה יכול להיות גם שתיים-עשרה, אבל זה סדר הגודל, הוא עוד יברוק. אגב, אחר-כך כחוך שיחות בינינו השעה הזו משתנה. הוא אומר, אחת-עשרה, שתיים-עשרה, אבל זה כערך הזמן.

אגרנט: אחר-כך הוא אמר שתיים-עשרה?

באישטתו שלכ יותר מאוחר הוא אמר שיעדיף לעשות

ד. אלעזר:

את זה בשתיים-עשרה. אבל אין כהכרל הזה חשיבות

כלשהי. והוא מסביר לי שהוא צריך את הפקודה עכשיו כי הוא מחזיל לחמש את הסוסים, לחלות את הפצצות ולעשות את כל ההכנות הררושות. על זה עניינים לו: יש לך פקודה, תכין. השיקוף שלי היה שאני מכין את האופציה. לא היה לי בדיוק בטחון שאני אקבל לזה אישור, אבל התכוונתי לבקש את האישור ושהאופציה תהיה מוכנה. נספתי מיד למטה הכללי, ובשעה חמש ועשרים נפגשתי עם סגן הרמטכ"ל לשיחה בין שנינו, קצרה. כי זימנתי לפני זה לשעה חמש ושלושים פגישה אצלי בנוכחות ראשי האגפים ומפקדי הזרועות. כך שהיה לי עשר דקות לשבת עם סגן הרמטכ"ל להחליף כמה מלים לפני שאנו הולכים לפגישה. השיחה בינינו רשומה על ידי ראש הלשכה, היא רשומה מאוד בקיצור, פשוט אני חוזר ומכרר עם סליק את דברים שריברתי בבוקר. כלומר אני אומר לי לפי הרישום שתחמא מלחמה כלילה הקורב, צריך להתייחס לידועות במהימנות.

את

שלושה הנחאים שאני מדבר עליהם/כפי שהם רשומים:

(א) האם לתת מכה מוקדמת, (ב) מילואים - כתוב מילואים, זה האם גיוס פרמבי, גיוס סמוי, כפי שחיכף ייראה מעור איזה משפט או שניים, (ג) היערכות בחזית ובעורף. כלומר שאנו צריכים לוודא שזה בסדר משני הכיוונים. אני מרביש, אני אומר גם שנישוכי רמת הגולן נטייתי להוציא נשום וחלק מהגברים אחרי הצהריים. זה כעקבות סיכום של יום קודם כשאני הצעתי לפנות נשים וילדים וסוכס אצל שר הבטחון שנעשה רק טיול לילדים ולנשים נחיר להשאר.

סגן הרמטכ"ל מציע לשקול גיוס הג"א לספיגת בעיקר,

אם תהיה מכה מונעת, בעיקר לספיגה.

גיוס הג"א לספיגת?

אברנט:

כן. אני מחליפים כמה מלים בענין גיוס

ד. אלעזר:

האם פרמבי או סמוי, לי זה מחקשד למכה מונעת.

היום שאני רוצה מכה מונעת, אני חושב שגיוס פרמבי איננו טוב. צריך לעשות

גיוס ספורי ומכה מונעת. כי אני ער בכלל לזה שכל בעיית הגיוס היא עדיין פרובלמטית מבחינה פוליטית. אני נשאלתי כאן אם באיזה שלב מישהו קבע שגיוס מילואים יש לו אימפקט פוליטי גדוע, ואני ער יום שמי ~~ל~~ אין לי ריון ששם מישהו קבע את זה קבועה. אבל זה היה הקונצנזוס. זה בא לידי ביטוי בריון.

אחרי כן מט.

הרמטכ"ל ד. אלעזר

מה היה הקונצנזוס?

היו"ר אגרנט:

שגיוס מילואים יש בן שני סיכונים.

דוד אלעזר:

1. שהוא כשלעצמו עשוי לדרדר;

2. הוא מפליל את ישראל.

זה בא לידי ביטוי באופן חריף רק בדיונים שאני, אציג אותם עוד מעט, שגיוס מפליל את ישראל, אם כי זה - כפי שאמרתי - היה בתודעה גם לפני שבת. לידי ביטוי ממשי זה בא בשבת. אבל זה היה לפני שבת, ובשלב זה, בשיחה עם צמח סגן הרמטכ"ל אני מסכם לעצמי, אני אומר לו: ביקש להחקשך אם מכה מונעת, אם כן - לא עושים פומבי.

אתה מסכים?

היו"ר אגרנט:

לא, זו שיחה התייעצות עם סגן הרמטכ"ל, אני קורא

דוד אלעזר:

מהרישום, בקר"ם עם המטכ"ל; מחקשך למכ"ם, גיוס

פומבי או לא? מחקשך למכה מונעת, אם כן, לא עושים פומבי. הרישום קטוע מאד אבל הוא מזכיר לי את השיקול שהיות ואני רוצה מכה מונעת, לא טוב לי גיוס פומבי ואני מעדיף לא פומבי.

יש פה שאלה בענין חיל האויר שהיא רשומה לא טוב,

ולא כל כך ברור לי. מכה מונעת ניתן לבצע בסביבות שעה 2 & 3 אחה"צ אם ניתן פקודה אחת. אינני יודע מה זאת "פקודה אחת". אינני יודע למה דיברנו על 2 - 3, אבל זה לא דבר משמעותי, כי אחר-כך אני דן עם מפקד חיל האויר, מתי אפשר לעשות את המכה הזאת. הדיונים שלנו בענין המכה האוירית נעים בין 11 ל-4 אחה"צ. אנחנו מנסים את כל הוריאציות אחר-כך כדי לקבל עליהם את האישור.

ישיבה ע"ד

ר/אלוף ד. אלעזר

סגן הרמט"כל בשיחה הזאת מעלה דיילמה, בין ללכת
בטוח על מלחמה, או עוד לנסות למנוע אותה. ואני בשיחה הזאת: אם הגיעו
לזה שהם רוצים לתקוף ושנאנחנו יודעים רק 12 שעות, אני יוצא מתוך ההנחה
שזהו זה, וצריך להתכונן לענין.

ידין: אתה רוצה להגיד, שאם הם ידעו שרק עכשיו אנחנו
עושים גיוס פומבי, זה מפילא מאוחר כדי להיזקק....

דוד אלעזר: פה יש שלושה משפטים רשומים. אם הגיעו לזה, שהם
רוצים לתקוף ושנאנחנו יודעים רק 12 שעות
הכוונה שיש לנו התראה רק 12 שעות קודם, אני חושב שהכוונה היא, זה
בא אחרי הדברים של טליק, הדיילמה היא בין ללכת בטוח על מלחמה או לנסות
למנוע. החשובה שלי אומרת: אם זה כבר 12 שעות והם יודעים פחות או יותר
שלא גייסנו עד עכשיו, אז זהו זה. פה כבר אי אפשר למנוע.

כשעה 5,30 מתקיים אצלי קד"ם, כפי שאמרתי, בנוכחות
ראשי האגפים ומפקדי הזרועות. אני קורא מהיומן שבו אני פותח ואומר:
יש ידיעה טובה שהערבים הולכים לתקוף הערב. פשוט זה לא סטנוגרמה, זה
רישום של ראש הלשכה. הרישום קצר ביותר. פה אמנם כתוב: יש ידיעה טובה
שהערבים הולכים לתקוף הערב (ראש אמ"ן ינתח). פה כתוב: לתקוף הערב,
אני בטוח שאמרחי 18,00 כי זה מה שאמרנו לי גם בבוקר. אני יודע שהשיחה
אתיחסה ל-18,00, אם כי פה כתוב שהערבים הולכים לתקוף הערב. אני
כמאמר מוסגר רוצה לומר, שאני באמת חשבתי שזה סביר שזה יהיה 18,00,
אם כי אני בשיחות שלי עם חיל האוויר למשל, או גם אם השר או עוד כמה
מקומות, כל פעם אני אומר גם אפשרויות אחרות. בחיל האוויר אני אומר:

ישיבה ע"ד

ר/אלוף ד. אלעזר

אבל אם הם יתקפו ב-17.00, אז תספיק יותר עד החושך. או אם יקדימו עוד קצת. אני מוסר את היריעה על 18.00, אני לא מתייחס אליה כאל עובדה מוחלטת. אני אומר את זה א-פרופו בבעיה שיש אחר-כך בפיקוד דרום, ששם נערכים לקראת 18.00. בפיקוד דרום לוקחים את זה כאחד הנתונים להערכות.

אני מציב את השאלות שהם האם נלך על פונעת, איזהו, כנגד מי. כלומר: אני מציב את הפרובלמטיקה שהיתה לי בבוקר עם בני. מצרים או סוריה, ומה אצל כל אחת. האם לגייס את כל צה"ל בגיוס פזמבי או סמוי או בגיוס חלקי.

ראש אמ"ן מוסר סקירה קצרה, שלפי הרישום הוא מדבר על

הפינוי הרוסי שהוא רחב-חיקף, כולל גברים, בקצב מזורז, מנצלים הכל. הוא מספר על קידום. הוא אומר: יש קידום רב בסוריה. זה קידום כוחות. היה גם קידום ארטיילריה. זה מתייחס לאינפורמציה שמסר על קידום.

יש סימנים צבאיים מהלכים ויריעות שבהחלט צריך לקחת

ברצינות. פה כתוב: פוליטית, לא נחוץ לסעודת. הוא חוזר על התיזה שזה לא נחוץ. זה לא סטנוגרמה, אבל עוד באותו יום, בדיפנים יותר מאוחרים, הוא מפתח הלאה את התיזה הזאת שבעצם כל זה מתרחש אבל עדיין זה לא בסוף ועדיין לא ניתנה פקודה, כפי שאני אקריא אחר-כך מהסטנוגרמה. פה * הוא מזכיר את זה, אם כי זה רשום בקצרה. פה מדובר על חקיפת חיל אויר. מכה פונעת. סוריה ומצרים.

ישיבה ע"ד

ר/אלוף ד. אלעזר

זה זעירא? זה כבר לא זעירא?

ידין:

זה לא זעירא, פה לא כתוב, אני חושב שזה לא זעירא

ד. אלעזר:

אני, כי פה יש משפט שמנוסח כפקודה, כי כתוב:

חיל אויר יתכונן היום לתקוף אם סוריה, את הטילים, אחר-כך חיל אויר

ואחר-כך הקו. הקו פירושו סיוע לכוחותינו.

מפקד חיל האויר אומר עכשיו שהוא יודיע מתי בדיוק

הוא יכול להיות מוכן. פה כתוב: לא לפני 12 ולא אחרי 15.00. אני חושב

שהכוונה היא בין 12 ל-15.00. כי אנחנו כל הזמן מדברים על שלוש שעות הנחוצות

לחיל האויר. ולהתחיל ב-15.00, היה ברור לנו שיהיה מאוחר מדי. כך שאני

סבור שהוא מדבר פה בין 12.00 ל-15.00.

אתה פעם שמעת? מפקד חיל האויר, שבאותו הרגיל

ידין:

שהיה פעם במס"כל, אני לא זוכר כרגע מה. הכל,

מפקד חיל האויר בנוי אז, היה כאילוף המיוצג את חיל האויר של האויב.

ואז הוא הגיע למסקנה, שחיל האויר - במידה ותהיה החקפה כללית של

האויב - חייב לתקוף לא יאוחר משעה 3. אם האויב מתכונן לתקוף אותנו

בהחקפה כוללת, בכל מקרה חיל האויר בהחקפה מרככת לפני החקפת האויב,

חייב להתחיל לעשות את זה לא אחרי השעה 3.

ישיבה ע"ד

ר/אלוף ד. אלעזר

אני לא זוכר את זה כעובדה שנאמרה, אבל זה מאד
הגיוני.

ד. אלעזר:

ידין: הוא אמר לנו את זה עכשיו. אנחנו שאלנו אותו
איך זה קרה שלמרות שכולם, וגם הוא, חיכה להתקפה
בשעה 6 לפי ש החשש. הוא אמר לנו: אני לא יודע, אני החלטתי - הוא לא
אמר החלטי, אלא הוא קיבל הוראה - להיות מוכן ליירוט וכיו"ב בכל מקרה
מוקדם מאד. זה היה בחשוכה איך הפילו את ה"קלט", כי בהכרה שלנו היה
שחיל האוויר לא יכול להתחיל לתקוף ב-18,00, כי אחרת לא תהיה לו אפשרות
לבל שני. אתה יודע על זה ?

כל זה, אנחנו משוחחים הרבה פעמים. יש בינינו
קונצפציה משותפת, לגמרי מתואמת. גם אני רואה

ד. אלעזר:

שני שלבים. אני רואה שלב ראשון את ההתקפה המונעת שלנו, שאני רוצה לקבל
עליה אישור ל-11, או ל-12 או ל-1. כפי שאראה אחר-כך בסטנוגרמה,
אני מנסה למשוך את זה בכל מני צורות. אני מסביר גם לראש הממשלה וגם
לשרהבטחון. אני מקדים מאוחר למוקדם. זה יבוא לידי ביטוי כשאני אציג.
אם אתה מוכן שלא אתן על זה חשובה אחת כרגע. טוב, אני מוכן לענות על
זה, ואחזור על זה אחר-כך.

אני מנסה בכל מני דברים בכל זאת לצפות באישור.

כמו למשל אני אומר: האויב עשוי לעשות שיגיא כזאת גסה. אולי הוא יעשה
סיוות. מי שהוא יפלוש פגז. אולי נשמע ברשתות אלחוט שהם מחילים לתקוף.
אני אצא אומר אחר-כך לראש הממשלה או לשר הבטחון: אולי גם לאמריקאים
ייודע נניח בשעות הצהריים בוודאות שהולכים לתקוף אותנו, ואז נוכל לשכנע
אותם שגם על סמך ידיעות שלהם עומדת לפרוץ מלחמה, ולכן מותר לנו לתקוף כשהם
שעות קודם. אחרי כן רשמה אא

אני מנסה להכנות סכל דבר, וכתוצאה מזה גם למשוך את בני מה השעה הכי מאוחרת שעוד אפשר לתקוף. אחר כך שנינו מביעים למסקנה, שאם אנחנו לא מקבלים את האישור עד שעה אחת בצהריים, בשעה שלוש אנחנו כבר לא נחקוף טילים, כי הוא צריך כשעתיים לשינוי תצורה על מטוסים. תצורה זה חימוש שכל מטוס נושא, והוא שונה אם הוא הולך לתקוף טילים, הוא שונה אם הוא הולך לתקוף שדות תעופה, והוא שונה אם הוא יוצא לקרב אויר כדי להגן על שמי המדינה. אם בשעה 13.00 אין לנו אישור, זאת אומרת שענין החקירה המונעת אכזר, ואז ^{לפחות} נבטיח שאנחנו כמצב הכי לטוב להגנת שמי המדינה.

מה יעשה במקרה כזה בשעה שלוש?

ידין:

נהיה מוכנים ליירוש והגנה מירבית, ולא לתקיפת יזומות.

ד.אלעזר:

למה?

לסקוב:

כי יצאנו מתוך הנחה שהתקפה תפתח בהתקפה מירבית של

ר. אלעזר:

שני חילות האויר, גם של הסורי וגם של המצרי, גם על

שדות התעופה שלנו, גם על חל אביב, חיפה וכו', ורצינו להיות בטוחים לא רק שנפיל

מטוסים אחרי שיבצעו את המשימה, אלא שתהיה חסימה ככל האפשר יותר הרמטית.

אני רוצה להכין, לא שאני חולק. זה אותו כח, זה אותו

לסקוב:

אופי של התקפה, התקפת נגד, התקפת מנע או התקפה במקביל.

זאת אומרת, היה שינוי תפישה, לא רק שינוי משימה. היה שינוי תפישה שצריך היה

להביא אותך להגיד לכה: אל חכצע התקפת נגד במקביל, שזה אותו כח שהיה מבצע התקפת

מנע, ולהטיל עליו משימה של הגנת שמי המדינה.

אחר כך תראה בסטנוגרמות, שאני הרבה פעמים אומר:

ד.אלעזר:

התקפה במקביל. אני הרבה פעמים אומר: אם לא יזום, אז

לפחות במקביל. חיל אויר עושה את החשבון כמה הוא צריך לכל היעפים כדי שלא יסתננו,

ואומר לי בשעות הצהריים: אני מוכרח לשנות תצורה כדי לסגור את השמים. ואני מאשר לו.

גב, אני תוזר בדיוק על הניסוח שלך בסטנוגרמות, אני אומר: אולי עוד התקפה במקביל.

אבל חיל אויר עושה חשבון, ואני מניח נכון, ואומר: בשביל לסגור הרמטית אני

צריך לשנות לכולם תצורה ולהיות מוכן לבלימה.

אני ממשיך. הייתי במקום שאומרים לא לפני 12 לא

אחרי 15, מדברים לעשות הכנות לגיוס פומבי.

אחה עדיין בקדם? ידין:

אני עדיין בקדם שלי של 5.30. עכשיו מדברים לעשות ד. אלעזר:

הכנות לגיוס פומבי. לסרות שאני לא רוצה גיוס פומבי,

אני מהכוון לסמוי, אבל שנהיה מוכנים גם לגיוס פומבי אם נחליט באמצע לעשותו.

"הרמטכל מאשר לאג"ם לאפשר לגייס המילואים" - תיכף

אומר איזה - "את הנחוץ ביותר לעכודת האגפים, הזרועות, לצורך השלמת כוננות."

הכוונה שלי שחטיבה שצריכה לגייס, היא צריכה מראש, לפני שמגייסים את החטיבה היא

צריכה מספר אנשים, חלוץ, מחלקי צווים, כל מינ דברים כדי שהכוננות תהיה יותר

גדולה. אני מדגיש "לא לפגוע ברשתות הגיוס בגיוסים הקטנים האלה", ואני אומר להם:

"כסדר גודל עד אל פי אנשים". כלומר, אני יודע שזה לא בסמכותי לגייס את

המילואים, ואחר יש דיונים גדולים אם לגייס או לא לגייס, אבל אני מרשה לעצמי במצב

זה עד כמה אלפי אנשים...

למעשה יום קודם כבר נחת אישור לחיל האויר. ידין:

זאת אני עושה כבר פעם שניה. אני חוזר ואומר לחיל ד. אלעזר.

האויר. "כל הטייסים, הנ"מ, והשליטה והבקרה."

יום קודם כשדיברתי אתו גם כן אמרתי טייסים, נ"מ, שליטה ובקרה, אבל לא אמרתי לו:

הכל. אז דיברנו על סדר גודל של 3000 - 4000 איש. פה אני על ^{דעת עצמי} מחליט: חיל אויר -

כל הטייסים, הנ"מ, השליטה והבקרה. כפי שיתברר אחר מהסטנוגרמות, אני לא מודיע

שעשיתי, אני מבקש לקבל אישור רטרואקטיבי. כלומר, אני מציג את זה כבקשה לגיוס.

כלומר, לקחת על עצמי בשלב זה את הגיוס הראשון של

חיל אויר שאמרתי לו כמה אלפי אנשים, פה אמרתי שוב למטה. כסדר גודל של כמה אלפי

אנשים. ואת כל זה עדיין אינני רואה כגיוס, אלא כאמצעים שאני יכול להרשות לעצמי.

ואני לא חושב שיש פה חריגה חמורה מסמכות.

זו חוספת על כוננות ג?

נבנצל:

- ד. אלעזר: זו תוספת על כוננות ג.
- ב-5.50 יש ריון אצל שר הבטחון. ריון חשוב. לצערי, לי אין סטנוגרמה מהריון הזה אלא רק רישם של ראש הלשכה, רישום מקוצץ מאד, ואני חייב לעבור ולהסביר את המילים המקוטעות.
- ידין: למה החסכון במילים?
- א. שלו: בדרך כלל לא הייתי מנהל יומן, זה רישום כשבילי. רק כשנכנסנו למלחמה התחלתי לנהל יומן. זה פשוט רשימת שלי. סתם התלוצצתי.
- ידין: אני עוסק פה בפרשות, אני אומר את הכתוב ואומר מה מאחרי הכתוב.
- לנדוי: היחה סטנוגרמה?
- ד. אלעזר: אני לא זוכר. יש כינינו חילוקי דעות, כי אני באתי בטענות אל אבנר שזה רשום באופן קמצני נורא. אבנר חושב שהיחה סטנוגרפיסטית, כי ככה הוא רשם כשיש סטנוגרפיסטית. אבל אני לא זוכר בעוכרה, ביקשתי סטנוגרמה ולא קיבלנו. כך שאני לא יודע אם יש.
- ידין: ניסיתם ~~עכשיו~~ עכשיו לברר אם יש סטנוגרמה?
- א. שלו: החשובה היחה שאין.
- לנדוי: מי השתתף בפגישה?
- ד. אלעזר: השתתפו צור עוזר שר הבטחון, עירוני מנכל משרד הבטחון, שר הבטחון ואני.
- נבנצל: ראש אמ"ן לא היה?
- ד. אלעזר: לפי דעתי, צריך היה להיות. נראה בתוכן הדברים אם היה. ראש אמ"ן נכנס באמצע הפגישה, לכן הוא לא רשום בהתחלה.
- נבנצל: סגן הרמטכל לא היה?
- ד. אלעזר: לפי הרשום, לא היה. אני חושב שלא היה.
- הנושא הראשון שמדברים עליו, לא כתוב סי דיבר, אני

פה זה עלה בפעם ראשונה. מדובר בהג"א, פיננסי רפואי, לשים דגש בהיקף רחב. רמת הגולן: היה מציע לארגן טיול לילדים להוציאם מהישובים. אני חושב שגם אח זה מעלה צור. החשובה על כך היא שכבר עשינו את זה אתמול. זה לא כתוב. ירדן: יש רושם ששאל זאת שר הבטחון.

ד. אלעזר: אני לא בטוח, כי שר הבטחון כבר העלה את זה ביום קודם. יכול להיות ששר הבטחון העלה את זה, אני לא יודע, לא כתוב מי דיבר. פה כתוב: רמת הגולן, היה מציע לארגן טיול לילדים להוציאם מהישובים. יכול להיות ששר הבטחון הציע.

גם כאן לא כתוב מי אמר, אבל אלה דבריו של שר הבטחון כי הנא פתח את הדיון, על ענין עיתויים ופתיחה. הוא אמר: האם להקדים רק על יסוד אינפורמציה, ללכת ולחקוף קשה. מהפירוש הדבר? האם על סמך האינפורמציה שיש לנו עד כה, אפשר לחקוף התקפה מונעת, והוא אומר שזה קשה. הרוסיס עזבו, וכד', קשה לחקוף. אבל באם אנחנו ממש בטוחים שזה ממש מתחיל, כתוב "מניח שבמצרים", כלומר אם באמת מתחיל מלחמה, שר הבטחון מניח שבכל מקרה המצרים יפתחו בה ראשונים - רוצה לעלות על סוריה גם אם הם עוד לא ירו.

Handwritten signature or initials.

לפני כן - אא

מ.י.

ועדת החקירה - 3.2.74

ישיבה ע"ד - בבוקר

חבר: הרמטכ"ל רב-אלוף ד. אלעזרידין:

כלומר פה הכוונה שהאש תחטיל דוקא במצרים - כלומר חזרה על
1967 - שהאש תחטיל במצרים, ואז כדאי לתקוף את הסורים, אפילו

אם הסורים עוד לא פתחו באש.

ר/א ד. אלעזר:

אפילו אם הסורים עוד לא פתחו באש. זהו בדיוק. זה אחר כך

בא לידי ביטוי יותר חזק. כלומר יש פה שתי הנחות: האחת -

שאתה אומר אותה. והשניה: שיכול להיות שהסורים יתנהגו כפי שהתנהגו ב-1967.

ידין:

בכל מקרה, מדובר פה על סיטואציה שהמצרים יעזרו, והסורים -

עדיין לא.

ר/א ד. אלעזר:

אמת. דהיינו: באם יש לנו סימן ראשון במצרים, יש לנו זכות

אם פוליטיקה לעלות על סוריה.

"לא מצויא מכלל אפשרות לפתוח חמש דקות קודם. זה לגיטימי".

כלומר פה הוא אומר: גם אם זה לא יהיה בהפרשים גדולים, ולו בכמה דקות, זה לגיטימי

לפתוח באש ישר על סוריה. "מפילא לאחור זמן לא יידעו מה היה".

לנדוי:

פה זה יוצא גם על מצרים, לא?

לא.

ד. אלעזר:

הוא רוצה לומר: צניח שהחיאום בין מצרים וסוריה הוא שהמצרים

ידין:

יפתחו חמש דקות לפני הסורים, אז מפילא לא יידעו מי פתח קודם.

כן אני מבין, שכל הכעיה היא שאם נחקוף את סוריה...

חבריים מתבחימים בהמשך.

ד. אלעזר:

טוב. הם כל הזמן דיברו על זה.

היו"ר אגרנט:

גם בדין אצל ראש הממשלה.

ידין:

וגם התיימן הם דיברו, שאם מצרים תחטיל, הם יכולים לתקוף את

היו"ר אגרנט:

סוריה.

הערות הרמטכ"ל רב-אלוף ד. אלעזר

- ד. אלעזר: הדברים מתכריס בהמשך.
- "ממילא לאחר זמן לא יידעו מה היה". יש פה משפט שאיננו זוכר איך לפרש אותו. כתוב: "באם רוצים לך זמנים שלנו, אפשר איזה סיור רציני שלנו יפתח אצלם". היה לנו דיון על פרובוקציה. כלומר לא פרובוקציה של פתיחה באש, אלא של סיור אירי שיצלם.
- לסקוב: מין לסקיה?
- ד. אלעזר: לא. בקו. מין צילום עמוק בקו.
- ירי: אפשר לשמוע עוד פעם את המשפט?
- ד. אלעזר: "באם רוצים לך" (לך זמנים) שלנו, אפשר איזה סיור רציני שלנו יפתח אצלם".
- ירי: זה ברור מאד.
- ד. אלעזר: אנחנו שוחחנו על זה.
- היו"ר אגרנט: זאת אומרת שאם אנחנו נעשה סיור, זה יגרום להסלמה מצדם.
- ד. אלעזר: ואז הם יפתחו באש יותר מוקדם מהתכנית המקורית, אולי אז אפשר יהיה להתאים את זה ללוח הזמנים שלנו.
- ירי: אז אם אנחנו רוצים לקבוע את לוח הזמנים, ולא לך הזמנים שלהם - נעשה סיור, הם יפתחו באש - ואז...
- ד. אלעזר: אם כפי אחר כך, כשאנני מעלה את זה, אז שר הכוחות בכל זאת מודיע את זה ואומר: לא לעשות ולא לעבוד את הגבול. הוא אומר לי את זה אחר כך באופן מפורש, גם פה, וגם אומר לראש הממשלה שאמר לי לא לעבוד את הגבול.
- ירי: אם כפי ביטוי שיש אישור לסיורים כאלה.
- ד. אלעזר: לצילומים, בלי לעבוד את הגבול.
- ירי: רק קטנות.

מ.י.

ועדת החקירה - 3,2,74

שישיבה ע"ד - כבוקר

תעוד: הרמטכ"ל רכ-אלוף ד. אלעזר

- ד. אלעזר: כן.
- היו"ר אגרנט: זה מה שזקרא "סיור קשת"?
- ידין: כן, צילום אלכסוני.
- ד. אלעזר: כן.
- "על הסורים אפשר לעלות בשאמצרים טחון, גם באם הם שותקים".
אחיזה מוזרת. "הפעם חזית אחת, מסורית (זאת אומרת הפעם עם חזית אחת, הסורית),
בגלל הישועים ובגלל שאפשר יהיה להוציאם מהמלחמה."
יש פה שלושה רעיונות: הפעם זוהי חזית אחת, סוריה ומצרים.
זה נחוץ לנו למען הגנת הישועים. (3-1) זה טוב להוציא אותם מהמלחמה בשלב
ראשון כדי להתפנות למצרים.
- ידין: הכל צימוקים מדוע לתקוף את סוריה, אפילו אם סוריה עוד
לא ירחה.
- ד. אלעזר: זכור.
- "הרמטכ"ל: כתוב: "לוקח ברצינות שהם יוצאים למלחמה".
יש פה שני דברים שאני לא זוכר מה הם, כתוב: "השד באמריקה (אמר)". אינני
יודע איזה שד היה באמריקה.
- ידין: אכן.
- ד. אלעזר: זכור. כן, אני שכחתי שהוא היה אז באמריקה.
הוא גם הזכיר את זה בישיבה של 5 באוקטובר.
- ידין: מי אומר את זה, אתה אומר את זה?
- ד. אלעזר: אני אומר את זה: "אני לוקח ברצינות שהם יוצאים למלחמה.
השד באמריקה. מה קיבלנו מהם על יציאת הרוסים. לדעת אלי
האמריקאים הם בערפל מוחלט. מעבירו לנו הרגעה שלא יקרה דבר".

מ.י.

ועדת החקירה - 3.2.74

ישיבה ע"ד - בבוקר

תעוד: הרמטכ"ל רב-אלוף ד. אלעזרהיו"ר אגדנט:

זאת אומרת האמריקאים.

ד. אלעזר:

כלומר האמריקאים, אני מצטט פה את אלי, ואני אומר: "לרעת
אלי האמריקאים בעדפול מנחלט". אני מפרש את הפסוק הזה, שאני
לוקח ברצינות שהם יוצאים למלחמה, למרות שאכן באמריקה והאמריקאים לא ידעו לא
על היציאה של הרוסים והם בעדפול מנחלט והם מרביעים אותנו. למרות זה אני פתחיל
ב"לוקח ברצינות שהם יוצאים למלחמה".

אני מדבר על חיל אויר. כתוב: "הרמטכ"ל: חיל-אויר: 1)

יכולים על שני חילות אויר, מצרים סוריה; 2) להחליב דק על סוריה, חיל אויר,
סיליס וכדומה." כלומר אני מציג לך פה את האפשרויות הפתוחות, של המכה
המונעת, או לנצל את המכה המונעת ולתקוף בשעות הצהריים חיל אויר סורי וחיל אויר
מצרי; או להתרכז בסוריה, לתקוף חיל אויר סורי והסיליס הסוריים, שזאת האפשרות
המונעת על ידי.

היו"ר אגדנט:

אתה מדבר על מכה מונעת, ומציג איזה אפשרויות?

ד. אלעזר:

אני מציג שתי אפשרויות: האחת - לתקוף את שני חילות האויר,
את המצרי ואת הסורי. זאת אפשרות אחת.

היו"ר אגדנט:

להכות את חיל האויר הסורי והמצרי?

ד. אלעזר:

כן. אם עושים את זה - לא תוקפים סיליס, לא סורים ולא
מצרים. האפשרות השנייה: להתרכז בסוריה, ולתקוף בסוריה גם
את חיל האויר וגם את הסיליס.

השני מפסיק אחי פה, לפני שאני מפתח את העניין, ואומר לי:

"לא בא בחשבון מכה מונעת, משך כפז עכשיו - אני חושב שזה "במצב כפז עכשיו" -
אפילו באם נצטח בגן-עדן, בעיקר כשהאמריקאים אומרים שלא חלכיים לתקוף".

מ.י.

ועדת החקירה - 3.2.74

ישיבה ע"ד - כבוד

הערות הרמטכ"ל רב-אלוף ד. אלעזר

כתוב: "פרט להקצאת חמש דקות כפי שכבר ציינתי".

ידין: כלומר, אם המצרים יתקפנו - אז...הי"ר אגרנט: אם המצרים יתקפנו - אז אפשר חמש דקות לפני שהסורים מתחילים

להתקיף.

ד. אלעזר: כן.

"הרמטכ"ל: "זה שיין מינוס 12 שעות לפני. אז שודעים רק

מה ששודעים. זה הישג ערבי גדול". כלומר אני מסביר למה נחוצה לנו החקפה מונעת, כי הערבים כבר השיגו הישג, זה שהם תפסו אותנו עם החראה של 12 שעות, ואני רק מתחיל את הגיוס, או בעצם עוד לא מתחיל את הגיוס, זה עוד לפני שסוכס על הגיוס. אני מנסה להסביר שזה מרכיב מאד חשוב בפתיחת המלחמה.

אני אומר: "ישתכן שהם עוד יעשו שגיאות גסות, ונדע יותר?"

החיזה הזאת חוזרת בהרבה מקומות, שאני אומר: עד הצהרים אולי יהיה לנו משהו בשביל לשכנע את האמריקאים שלא אנחנו פותחים במלחמה, אלא אנחנו בסך הכל עושים חקפה מונעת של כמה שעות לפני שתוקפים אותנו. ולכן אני אומר: "ישתכן שהם עוד יעשו שגיאות גסות ונדע יותר", כלומר נוכל להזכיר שהם הולכים למלחמה.

אני אומר: "בכל מקרה - להודיע לאמריקאים הכל". זה כתוב.

כתוב: "ישתכן שגם לאמריקה ייפחדו דברים, אולי גם הם

יחשבו שהולכת החקפה".

פה כתוב: "באם תיפוצר סיסטמאציה, תנאים שאחזנו יכולים בכל זאת

ללכת ראשונים" (כלומר כן לתקוף החקפה מונעת). אני לא מתכוון לתנאים, אני

מ.י.

ועדת החקירה - 3,2,78

ישיבה ע"ד - בבוקר

הער: הרמטכ"ל רב-אלוף ד. אלעזר

מתכוון לתנאים לקבל אישור, לא לתנאים להחקיקה. תנאים יש להתקפה מונעת.
אני מתכוון לתנאים שפוליסטית נחשוב שבכל זאת מותר.

"הרמטכ"ל כעד ללכת על סוריה אן-בלוק ולא על חיל אויר

מצריים".

כתוב: "כדי לאפשר לפתוח אופציה כזאת, חיל אויר צריך
לפעול מ-06,00". אני חושב שיש פה טעות. אני חושב לאאגאץ שצריך להחליף.
מ-06,00 ידין:

ד. אלעזר: 06,00. אינני יודע מה זה. אין לו מה לפעול מ-06,00.
אולי התכוונתי...

ידין: אני מפרש: הוא צריך להתחיל לחמש את האוירונים כבר
מ-6.

ד. אלעזר: אלא אבל את זה כבר אמרתי לו ב-4,30, שהוא יכול.
ידין: אחת אולי רוצה לקבל אישור?

ד. אלעזר: יכול להיות.

ידין: אחרת מה זה 06,00? הלא 6,00 לא בא אף פעם כחאריך לתחילת
השיחה.

לסקוב: זה "סליפ" בכתיבה. אין דבר כזה. אולי זה 06,1200.
ידין: או שזה לא 6,00, אלא...

לסקוב: זה "סליפ" בכתיבה. זה "מיני גלס".

ד. אלעזר: יכול להיות. או שזה "סליפ" בכתיבה, וזה הוא צריך לפעול
מ-06,12,00...

ס.י.

ועדת החקירה - 3.2.74

ישיבה ע"ד - בבוקר

הער: הרמטכ"ל רב-אלוף ד. אלעזר

נבנצל: ואמרת: כעת זה 20 6, אם רוצים את זה - אז כעת הם צריכים להתחיל.

ד. אלעזר: כן, יכול להיות.

נבנצל: זה היה בערך 6.

ד. אלעזר: אינני יודע, יכול להיות. זה לא דבר מכריע.

יכול להיות שלסקוב צודק. יכול להיות שזה 06.1200.

כי אני מיד אחרי זה אומר: "לכן נתן להם להתכונן". לכן הרמטכ"ל נתן להם כבר להתכונן.

ידין: אני מפרש את זה אחרת.

היו"ר אגרנט: זה יוצא מדבריך? אתה אומר את כל זה?

ד. אלעזר: כן. הכל אני.

אחרי כן רשמה א.ד.

לפני כן מי
אד

- 41 -

ועדת החקירה - 3.2.74
ישיבה ע"ר בכפר
הער: רב-אלוף ד. אלעזר

ידין: אני מפרש זאת כך: הרמטכ"ל אומר - כדי שאפילו יוכלו לפעול
מחי שנחליט - הם צריכים כבר מ-6 להתכונן. לכן אני נחתי להם
רשות להתכונן.

לסקוב: דרושה שעתיים עד שלוש שעות כדי לשנות את החימוש.

ג. אלעזר: אני מדבר כינתיים על המצע.

י. ידין: זה לא משנה.

היו"ר אגרנט: אולי צריך להיות "יתן להם להתכונן" ולא "נתן להם"?

ד. אלעזר: אם זה "לכן" "ניתן להם להתכונן" - זה קצת לא יפה, כי אז סימן
שאני לא מספר לשר שכבר אמרתי, אני מנסה להביא אותו לזה שהוא
יתן את האישור.

ידין: הוא כמצב כזה שהוא נתן הוראה, והוא רוצה שהשר יאשר, או
להסביר למה הוא נתן הוראה. כך זה מחקבל על הדעת.

היו"ר אגרנט: קצת מפריע שזה מופיע בגוף שלישי.

ד. אלעזר: זה הוא כותב (ראש הלשכה) לכן הגוף השלישי.

נבנצל: .. יכול להיות שנקבל איזה ידיעות, ואז חשוב שנהיה מוכנים.
לנדוי: מעין אופציה.

ד. אלעזר: ועלזה אני מוסיף: היום בין 14 - 16 חיל האוויר יהיה מוכן,
כאם נחליט.

ועדת החקירה - 3.2.74
 ישיבה ע"ד - בכונן
 העד: רב-אלוף ד. אלעזר

ד. אלעזר (המסך)

אני חושב שגם פה יש איזה שהוא שיבוש. כלומר, צריך ודאי

להיות: לכל המאוחר בין 14 ל-16 - זה הזמן הכי מאוחר שחיל האוויר עוד יכול לעשות את זה. אין לי הסבר אחר מזה "בין 14 - 16, כאם נחליט".

אני חוזר על הסדר: "חיל אוויר סורי - טילים - קן"

"קן" זאת אומרת, סיוע לכוחותינו בקו, בחזית.

"מאחר שמוכן בין 14 - 16 - וזו אופציה שמורה". כלומר,

זו אופציה שאנן שומרים אותה בינתיים, אולי באיזה שהם תנאים אפשר יהיה לקבל עליה אישור.

זה גם מופיע בפרוטוקול אצל ראש הממשלה. יריין:

הנזיכות הזה הוא הרכה יותר בהיר שם. ד. אלעזר:

שם זוהי סטנוגרמה. יריין:

כן, כי שם זוהי סטנוגרמה. לכן אינני מייחס לו פה חשיבות ד. אלעזר:

גדולה, כי הדעות שלנו אחר-כך הן כרווח יותר.

התשובה של שר הבטחון: "כאם לא תהינה הפתעות בלתי-צפויות,

זה לא בא בחשבון". "לפי הערכתו, והיא תשובה, האמריקאים... " אני חושב שהכוונה

היא, שמה שחשוב זה שגם באם יהיו בטוחים במאה אחוז - והכוונה לאמריקאים - הם

לא יתנו לנו אור ירוק לתקוף. זוהי תשובה להתחכסויות שלי, כשאני אומר:

אולי זה יירוד גם לאמריקאים, אולי תיווצר סיטואציה פוליטית, שבכל-זאת כן נוכל

לתקוף התקפה מונעת. אני חושב שזוהי התשובה: שגטאם האמריקאים יהיו בטוחים

במאה אחוז, גם אז הם לא יתנו לנו אור ירוק לתקוף ראשונים.

"גיבוי - תנו להם לתקוף. זוהי הערכתי, שגולדה לא תתן לפתוח". כלומר, הוא

מסביר מה דעתו על האסריקאים, וגם מוסיף, שבולדה לא חתן לפתוח.
 "אלא באס נדע דבר מספר שיער, או שיהיה להם פליטה מוקדמת, סקאר או משהו."
 פה כתוב "תגובה חדה, מכה מונעת". אני חושב שסגן-אלוף אבנר שלו מתכוון
 שעל הממשלה ^{היא} יש תגובה חדה של השר, והוא מפרט אותה: "לסוריה - רק אחרי
 שהמצרים יתחילו, גם באס הסורים - לא. לתת באס חיפחה אש קטנה או ידיעות
 מספרות." "לחת" - אני מתכוון לתת אישור למונעת רק אם יקרו דברים אלה.

לסקוב: זאת אומרת, אפילו אם תהיה תקריח קטנה ?

ד. אלעזר: כתוב "אפילו אם חיפחה אש קטנה".

לנרוי: סקאר - זוהי כנראה "אש קטנה" לפי המינוח. לא אש כללית.

ד. אלעזר: סקאר כלול בזה. זה דבר חד-פעמי, אם כי אפשר לחשוב גם
 אש קטנה בגבול. ואני מניח שלו הם פתחו באש קטנה בגבול, גם
 כן אפשר היה לקבל את האישור.

אני אומר: "זה מה שאנו מכינים". כלומר, לאפשרויות כאלה אנו

מועצתם.

גיוס פומבי או סמוי - אני אומר: "באם כמו היום - יותר נוח

סמוי. אנחנו מוכנים לשניהם."

פה מתחילה שיחה בעד הגיוס. אני בעד הגיוס. השר שואל: כמה?

אני בעד גיוס כמעט מלא, כ-200 אלף איש. כתוב: "משה (שר הבטחון): על הידיעות
 שיש עד עכשיו - אי-אפשר לעשות זה."

"היה אומר שמה שתיוני לרמת-הגולן בשירון - אפשר וצריך לגייסם."

זה עדיין מתייחס לרמת-הגולן, לפי ההמשך זה טוב. כי כתוב: "כיוון ש-130 סנקים -
 לא סידור למלחמה". אינני יודע למה 130 סנקים, כי היו ברמת-הגולן 177 סנקים.

ועדת החקירה - 3.2.74
ישיבה ע"ד בכדקר
הער. רב-אלוף ד. אלעזר

ד. אלעזר (המשך):

אבל כך כתוב פה. אולי זוהי טעות דפוס, והוא אמר כיוון ש-180 טנקים זה לא סידור למלחמה. אבל כתוב: 130 טנקים. "אם רוצה עורחטיבה - בסדר." "

לנדוי: גם כן לרמה?

ד. אלעזר: כן. לרמה, זה טובן מההמשך, כי כתוב: 20-30 אלף איש - הוא בעד."

"במצרים אנחנו יכולים להיות חזקים כך."

לסקוב: "כן", כלומר - כמה שיש לנו?

ידין: "כן", כלומר - כמו שיש.

ד. אלעזר: כמו שיש. כלומר, לא לביים למצרים. אני רוצה לומר במאמר

מוסגר, שאני גודניק בדיון הזה, כי אני חוזר על כך פעם ופעמיים.

שר הכסחון גם מותר לי. לאט לאט הוא מגיע ל-50 - 70 אלף איש בדיון הזה, ואחר-כך גם על זה נמשך דיון הלאה.

לנדוי: אם אתה יכול לתת פרשנות, הוא אמר "לפי הידיעה שיש לנו עד עכשיו,

זהו." "למה הוא התכוון כעצם? הרוח היתה שהם יפתחו בערב.

מה עוד דרוש?

זבנצלי: כדי שלא יקראו לזה פרובוקציה.

ד. אלעזר: לא. אני רוצה להגיד כך - וזה אולי קצת מופיע בעוד כמה מקומות.

בכדקר הזה, למרות שהיום זה נשמע מוזר מאד, זה עוד לא היה

מוחלט על כולם שהולט להיות מלחמה. ראש אמ"ן חוזר על כך בכמה הזדמנויות ואומר:

שהוא עוד לא נתן פקודה; ועוד ברגע האחרון יכול להתחרט. אני אקרא את דבריו

ככמה דיונים אחר-כך, שהוא אומר - הוא חוזר על המרכיבים של החיזה האמ"נית:

יחסי הכוחות לא השתנו, סאואת יודע שהוא יפסיד; זה לא נחוץ לו מכחינה פוליטית.

הוא חוזר על כך באותו יום כמה פעמים.

אני בכל הדיונים אומר: אני יוצא מחוץ הנחה שזה מלחמה.

גם אני עוד לא בטוח שזה זה. אבל אני ממשיך את הנוסח שלי עוד מיום ששי
כשאני אומר: זה בטוח, זה לא בטוח, אני חייב לפעול כאילו שזה מאה אחוז בטוח.
ולכן בכל פתיחת דיון אני אומר: אני יוצא מחוץ הנחה שזהו זה. עצם העובדה
שאני צריך להגיד את זה מעידה, שזה עוד לא דבר מוחלט, אבל אני צא צריך
לצאת מחוץ ההנחה הזו.

שר הבטחון איננו אומר... בשום מקרה הוא לא תוסך בתיזה
של אלוף זעירא, כלומר - שיש לו ספק אם זו מלחמה, אלא פעם אחת באותו יום
בשעה 11.00, כשהוא יורד אלי ל"בזר" לשיחה ושם בכל-זאת מתפתח בינינו שיחה.

ירין: זה לפני קד"ם שר הבטחון שאנו יודעים שקרה באותה שעה?

ד. אלעזר: זה בקד"ם שר הבטחון בשעה 11.00, שאני עוד אניע אליו.

היות וכרגע אנו מדברים על זה אומר.. צא צא כששר הבטחון

שואל אותי: "מכחינת גיוס המילואים, מה יהיה אם הם לא יפתחו באש, מהי ישוחררו
כל המילואים?"

היו ר אגרנט: זה בקד"ם שר הבטחון?

ד. אלעזר: זה מחוץ קד"ם שר הבטחון בשעה 11.

ירין: זה סטנוגרמה?

ד. אלעזר: זה מחוץ סטנוגרמה.

"מכחינת גיוס המילואים, מה יהיה אם הם לא יפתחו באש, מהי

ישוחררו כל המילואים?" הרמטכ"ל: "אם הענין לא יידחה ליום-יומיים אלא יבוטל,

אז נשלח את המילואים הכיתה." סגן הרמטכ"ל: "חלילה פירוק המערך הסגויים כולו

לוקח 3-4 ימים." שר הבטחון: "אם היום בחלוצה יוחלט על ביטול, מהי אנשי המילואים

ישולחו הביחה?" הרמטכ"ל: "לא לפני 48 שעות."

ד. אלעזר: "שר הבסתחון: מאה אלף איש יסתובבו יום שלם לפני שישולחו הבייתה?
הרמטכ"ל: לא רק יסתובבו אלא גם יירדו לחזית. אם יתברר
שזה בוטל, אנו נשחרר אותם תוך ארבעים ושמונה שעות". זה בתשובה לשאלה
שככל זאת באותו בוקר עוד לא היה מאה אחוז, וזה היה בהתייחסות למשפט
"על הידיעות שיש עד עכשיו אי אפשר לעשות את זה". זה בכל זאת מתייחס
שהבסתחון איננו מאה אחוז.
אני ממשיך -

יריין: אחת ממשיך ממה? מקד"ם הרמטכ"ל?

ד. אלעזר: לא. הקד"ם זה היה תשובה לשאלה. אני ממשיך את הפגישה
כינינו בשעה שש, כשאני אומר:

"הרמטכ"ל: רוצה להגיע למערך של כל האוגדות. הם יתחילו הערב ויחדרו פה ושם.
רוצה להיות מוכן בזמן מינימלי לעבור להחקפת נגד ולהשמיד את הצבא הסורי.
לזה יש תכנית של שלוש אוגדות. כשאני אומר רוצה להגיע למערך של כל האוגדות
זה גם האוגדות של הדרום. (כפי שגם כן בא לידי ביטוי אחר כך.)
משה: מה ההבדל בין ערב באם יתחילו, או עכשיו בבוקר?" כלומר, להחליט עכשיו
על הגיוס אפשר להחליט עליו בערב. כלומר, מה ההבדל בין לגייס בערב באם יתחיל
האויב במלחמה, שאז אין הסיכון הפוליטי, לבין עכשיו - לגייס עכשיו בבוקר.
אני עונה: "שתים-עשרה שעות.

משה: על מלחמה שלא התחילה לגייס להחקפת נגד? בספק. לפתוח עוד חטיבה לרמת הגולן?

יריין: לפתוח?

ד. אלעזר: כתוב "לפתוח". אולי הכוונה לאתגר. את זה אומר שר הבסתחון.

"לפתוח עוד חטיבה לרמת הגולן - זה בסדר; להחליט על מלחמה

להחקפת נגד, רק אחרי ירייה ראשונה. "

לנדוי: זאת אומרת, אני מבין מזה שהצעתך לגייס מילואים

באה כדי להכין התקפת נגד? ככה יוצא פה שכעצם

הכנסת המשותף לכולם היה שהמערך הקיים מספיק לכלימה. או האם אני טועה מה?

ד. אלעזר: אחת טועה בזה.

לנדוי: אז טוב ששאלתי את השאלה.

לסקוב: לפי חבריך המערך הסדיר לא יכול לבלום.

ד. אלעזר: לפי דברי איפה?

לסקוב: "יחררו פה ושם".

ד. אלעזר: אני בעדויות מקודמות שלי אמרתי כשדיברתי על

הכניית "סל" יש לי כמה התבטאויות, שאמרתי את כולן,

שבהזדמנות אני אומר "אם יתפסו אותנו רק עם המערך הסדיר, זה קטסטרופה".

אבל זה בשביל הקטסטרופה. הצגתי את תכנית סלע ואני אחר-כך טראה, שאני מדבר

על מה נחוץ להגנה. תיכף בשיחה הזו עצמה,

לנדוי: אולי זה באמת מוקדם מדי. כי מחילופי הדברים

ברגע זה יוצא שמדברים על התקפת נגד.

יריין: אבל זה יכול להיות גם כחלק מההגנה. התקפת

נגד בשביל לבלום.

ד. אלעזר: יש פה ככה: א) שהכוונת לא מספיק לרמת ההגנה הגולן

להגנה - זה מוסכם על שנינו. גם עלי וגם על שר הכחון.

לנדוי: ממה אתה לומר את זה? כשהוא אומר להוסיף חטיבה?

ד. אלעזר: כשהוא אומר: "מה שחיוני לרמת הגולן, השריון אפשר

וצריך לגייס, כיוון ש-130 טנקים לא חלום למלחמה".

אני חושב שיש פה טעות במספר. כי היו 180 סנקים, 177 סנקים.
 ושר הבטחון ממשיך: "כמצרים אנחנו יכולים להיות הזקקם ככה, כפי שאנחנו."
 כלומר מזה אני מסיק שגם שר הבטחון מסיק שרמת הגולן זה לא מספיק, שם צריך
 לתגבר. מצרים כן צריך. והייתר אני אראה אחר-כך. מפה ברור שעל רמת הגולן
 ברור לשנינו שזה לא מספיק. אני רוצה גם התקפת נגד, אם כי אני רוצה להבהיר,
 שהתקפת נגד, אני לא מדבר עכשיו על התקפת נגד של כיבוש סוריה, אלא אני מדבר
 על התקפת נגד כחלק מהגנה, כפי שהראיתי בסלע. ואני מזכיר כחלק מהתקפת נגד,
 נגד חדירות שעולות להיות. כי אני אומר: "הם יתחילו הערב ויחדרו פה ושם".
 רוצה להיות מוכן בזמן מינימלי לעבור להתקפת נגד. "כלומר, זה גם נגד החדירות
 שלהם.

ממשיך בציטוט: "הרמטכ"ל: יש עוד דבר -

גיוס מירכי אולי מסכל התכנית שלהם וזה מוסבר כמשפט המקוצר הנא; "אין להם
 הפתעה, גייסנו מילואים".

לנדוי: זה היה רעיון שרב-אלוף צור הביע יום לפני זה.
 שבעצם כדי להרחיע, הגיוס הוא אמצעי יעיל.

ידין: בפרוטוקול של יום ששי בבוקר, יום קודם,
 אומר את זה צור.

אגרנט: הוא העלה את הרעיון הזה בקונטקסט של השאלה האם
 לפנות לאמריקאים. הוא אומר - נניח שהיינו עושים
 גיוס מילואים, זה/היה מרחיע אותם. אבל אחס רוצים תחליף. כלומר, הפניה
 לאמריקאים שיפנו לרוסים, ועל ידי זה הם יידעו שאנחנו יודעים על התכנית שלהם,
 ושנחנו מוכנים, שאולי זה ירחיע. בקונטקסט זה הוא העלה את הרעיון הזה.

לנדוי: הוא אומר: כואו נהיה מוכנים שברגע שהמצרים יידעו
 שזה גם מה שאנחנו חושבים, אולי יחשבו אחרת.

יכראי שחשבו שנדמה לנו שהם הולכים פה למשהו. קודם כל גישה זו נכונה,
 צריך להביא את זאת לידיעתם; או בדרך עקיפה דרך האמריקאים, או שתאמר משהו

לכבוד יום הכפורים, יש פה גם הרעיון לגייס מילואים לשם זה, אני חושב.

אגרנט: הוא אומר: "הם מתכוונים למלחמה, אין לנש"

ענין זה. לו היום היית מגייס מילואים ויושב למטה,

אולי היית מונע את הענין. אתה רוצה לשנות תחליף, להודיע להם. חברים, יש לנו הרגשה שאם עושים משהו, דעו לכם" וכן הלאה.

ד. אלעזר: את זה הוא אומר למי?

לנדוי: בדיון אצל שר הבטחון.

אגרנט: יש פה גם חליפת דברים בינו וכיין זעירא.

בקונטקסט זה הוא מזכיר את האפשרות של המילואים

שאתה מזכיר כאן.

יריין: הנימוק של זעירא נגד - אם אתה מדבר על חתראה,

את זה שר הבטחון והרמטכ"ל יכולים לעשות ברגע

אחד ברדיו. למה לגייס מילואים לצורך זה?

ד. אלעזר: ממשיך לצטט: "שר הבטחון אומר: בטוח לגייס

מילואים לצרכי הגנה באם זה יוודע, זה מספיק

פאניקה בשביל הסורים. מה אתה צריך ומה תוכל להביא לרמה?

הרמטכ"ל: באם אני מגייס אוגדה משוריינת של הצפון, סחר בבוקר תהיה אוגדה רק

להגנה. " כלומר, פה להבדיל ממה ששר הבטחון אומר על חסימה אני אומר - תהיה

אוגדה להגנה, ואני מחייחם לתכנית סלע שהראיתי לכם, ששם יש אוגדה בהגנה,

ורק אוגדות נוספות, ושניה והשלישית הם להתקפות נגד.

"משה: בעד כן לגייס". פה הוא הולך לקראת. זה התחיל מעשרים אלף איש.

יריין: הכוונה לגייס לרמה?

ד. אלעזר: כן לרמה, כינתיים. הוא מקבל שצריך אוגדה להגנה.

"הרמטכ"ל: לגיוס זה צריך עשרים וארבע שעות, וצריך לגייס עכשיו. באופן גס זה ארבעים או חמשים אלף איש ארבעים או חמשים אלף איש זה כמובן לא רק או גדה להגנה בצפון, כי אוגדה זה כשנים-עשר אלף איש. אני אומר ארבעים-חמשים אלף איש, אני עדיין מחזיק בזה שאני רוצה את כל האוגדות.

אגרנט: כל ארבע האוגדות?

ד. אלעזר: כן.

אומר לי שר הכטחון: "אוגדה לצפון ודבר במושגים אופרטיביים". כלומר, את הגיד לי ארבעים-חמשים, מה אתה אומר באוגדות. אני עונה: "הייתי מגייס יותר מאוגדה לצפון, אוגדה פלוס השנייה, לא שלמה". (כי אב, השנייה לא שלמה, 210 היה לא שלמה) "אוגדה לדרום, אוגדה למרכז".

אגרנט: לפי התכנית היו שתי אוגדות לצפון?

ד. אלעזר: לפי התכנית הזו שוב כל הארבע, שהשתיים לצפון.

אגרנט: זאת אומרת, סך הכל שתיים לצפון?

ד. אלעזר: כן. אבל זה הכל האוגדות.

ידין: למה? לא היו לדרום?

ד. אלעזר: אני אומר: אוגדה פלוס שנייה לצפון פלוס אוגדה

לדרום פלוס אוגדה למרכז.

ידין: אבל בדרום היו לך שלוש?

ד. אלעזר: סדירה אחת ו-162 שהיא אוגדה הגיס.

ידין: ועוד אוגדה מילואים.

ד. אלעזר: סך הכל יש שש אוגדות: אלברט סדיר 252, אריק, גיס. למרכז אחד - מוסה, לצפון: שתיים: רפול ודן.

זה שש אוגדות.

ידין: שמזה שתיים סדירות?

לפני כן רשמה או
מט

- 61 -

ועדת החקירה - 3.2.74
ישיבה ע"ד

ר/אלוף ד. אלעזר

שמה שתיס סדירות?

ידין:

מה כאילו שתיס סדירות, לכן אני לא מזכיר אותן. אגב,
הן לא כל כך סדירות, אבל זה השלמות. אני לא מתווכח עליהן.

ד. אלעזר:

זה כל הכוח מדובר כאן או התוספת של הכוח, ארבע אוגדות?

היו"ר אגרנט:

4 אוגדות ושתיס סדירות כאילו. אני אחר-כך אזכיר שגם
בשביל ההשלמות שלהם צריך לגייס.
משה: לגייס לחיל האויר - מלא, אוגדה לצפון. זאת אומרה. קיבל.

ד. אלעזר:

למרכז ?

השאלה הציבורית האם ללכת לגיוסיס גדולים, גם החיזה הזאת
חוזרת אחר-כך בדיון או שתיס, שיש סטנוגרמות ולכן אני לא חוזר על הכל.

אצל ראש הממשלה זה מלא?

ידין:

בכל זאת הייתי רוצה כבר עכשיו לדעת, מה זאת שאלה ציבורית פה?
לא שאלה צבאית.

לנדוי:

היא לא שאלה צבאית. אני חושב שהיא נובעת ממה שקודם ציינתי
שעדיין חוסר הבטחון שאמנם אנהנו הולכים למלחמה.

ד. אלעזר:

זו שאלה צבאית.

לנדוי:

ישיבה ע"ד

ר/אלוף ד. אלעזר

ולכן, אם נגייס גיוס גדול ערב יום הכיפורים ולא קורה כלום, זו הפניקה שמזכירים אותה כמה פעמים,

ד. אלעזר:

שכאפי להסנע ממנה.

כדאי להסנע כדי למנוע מה? אני רוצה להיות לגמרי גלוי, כי כך צריך להיות מה. האם באופן איזה שהוא שיחק פה השיקול שזה תורש של

לנדוי:

בחירות?

הדבר הזה לא נאמר.

ד. אלעזר:

הדבר גם יכול לרחף בחלל האויר. זה לפי תחושה.

לנדוי:

זה יכול, אבל אני לא יכול להעיר על זה כי זה לא נאמר ע"י שר הבטחון בשוסדיון.

ד. אלעזר:

יש לנו רמז, אני אראה לך את זה.

לנדוי:

אני לא הכחנתיבזה שזה נאמר במפורש. אפשר היה לחוש בזה אבל זה לא נאמר. באויר - כן. אבל זה לא נאמר.

ד. אלעזר:

הרמט"כל: באס הם תוקפים היום, איךנהיה סחר בבוקר?

זה לא אידאלי. לא כל הצבא ישנו כסו ב-1967. היכף אפשר את הדברים המקוטעים הללו.

ישיבה ע"ד

ר/אלוף ד. אלעזר

אני מפרש את הדיון. השאלה היא, איך אנחנו רוצים להיות ערוכים מחר בבוקר אם הם תוקפים כלילה. זו נקודה המוצא שלי. להיות ערוכים זה הכי טוב, וזה השיקול שלי ולא שום דבר אחר. אני אומר: אנחנו לא איראליים. לא כל הצבא ישנו כמו ב-1967. אני מסביר שאנחנו פותחים מלחמה לא כחנאים הטובים שאנחנו רגילים, ולכן מה שאפשר לחקן עכשיו, צריך לחקן בלי שום קמצנות. אני אומר: מחר נרצה לחקוף, לנהל מלחמה, לגייס. זה כנראה היה נאום יותר ארוך ממה שכתוב פה וגם יותר משכנע. כי פה יש עוד צעד אחד של שר הבטחון, כי הוא אומר לי: אוגדה לצפון - בסדר. אוגדה לסיני וחיל האוויר. למרות שהתחלנו מחטיבה ברמת הגולן הוא כבר מסכים לשתי אוגדות. הוא לא מאשר לי עדיין את האוגדה מס"כלית זאת של המרכז. את האוגדה המס"כלית נראה הערב, אחרי יריה ראשונה.

שהיא עלתה לרמת הגולן?

היו"ר אגרנט:

כן, בעובדה כן גייסנו אותה, והעלינו אותה לרמת הגולן.

ד. אלעזר:

היא הגיעה לרמת הגולן, ולן איחרה בשעות, היה אסון.

כן שבסיכומו של דבר היא גוייסה והלכה ועשתה את הדבר.

בשלב זה הוא מסכים לשתיים?

ידין:

כן. אוגדה לצפון, אוגדה לסיני וצחיל האוויר. לאוגדה

ד. אלעזר:

לצפון הוא לא מתייחס כי הוא אמר שלהתקפות נגד זה אחרי

פתיחה באש, ואוגדה מס"כלית הוא גם כן אומר: נראה הערב אחרי היריה הראשונה.

ישיבה ע"ד

ר/אלוף ד. אלעזר

מי זאת השניה? אגאלצאט?

ידין:

דן לנר.

ד. אלעזר.

השניה זה מחוץ למשחק, רק מילואים?

ידין:

אני מדבר על מילואים. אחר-כך זה כבר יצא לי ההשלמות.

ד. אלעזר:

פה כבר מסכימים כבר לאוגדה לצפון.

ידין:

פה מדובר על אוגדה לצפון, אוגדה לסיני וחיל האויר.

ד. אלעזר:הזיכוח הוא ~~באמצעות אמצעות אמצעות אחר-כך~~ אצלידין:

ראש הממשלה, הוא אומר שתי אוגדות ואתה אומר ארבע

אוגדות, אתה רוצה עוד שתי אוגדות?

שם יש סטנוגרמה. אני אעבור עליה.

ד. אלעזר:

אניסכין כך, שצפון, לפי הסידור שהוא הציע, בצפון

היו"ר אגרנט:

תהיינה שתי אוגדות?

לא. מילואין אחת וסדיר.

ידין:

בצפון כבר יש אוגדה?

היו"ר אגרנט:

ועדת החקירה - 3.2.74 - 65 - מט

ישיבה ע"ד

ר/אלוף ד. אלעזר

ד. אלעזר: לא, בצפון יש שתי חטיבות סדירות.

ידין: כל אחת עם שני גדודים?

ד. אלעזר: אחת עם שלושה גדודים ואחת עם שני גדודים.

ידין: חטיבה 7 עם שלושה גדודים?

ד. אלעזר: 130 עם שני גדודים. וכשהוא אוסר או גדה צפון, הוא מתכוון

ל-136.

היו"ר אגרנט: בצפון היו כבר שתי חטיבות?

ד. אלעזר: כן. אבל אחת מהן מינוס גדוד סנקים. ל-188 חסר גדוד סנקים.

היו"ר אגרנט: חטיבה 7 שהעלו אותה, היא סדירה?

ד. אלעזר: שתי חטיבות סנקים סדירות היו, 7 ו-188 שבה חסר גדוד סילואים

שלה, גדוד סנקים.

היו"ר אגרנט: עכשיו הוא הסכים שזה יהפוך לאוגדה.

ישיבה ע"מ

ר/אלוף ד. אלעזר

לא. הוא הסכים לגייס אוגדת מילואים נוסף לזה, ואז יהיו לנו אוגדת מילואים + חטיבה ו-2/3 חטיבה.

ד. אלעזר:

אולי תיתן פעם את מספרי האוגדות, כל שש האוגדות אני מכקש.

לנדוי:

בסיני הוא הסכים לאוגדה אחת?

היו"ר אגרנט:

לא אוכל להגיד בדיוק לאיזה, כי במיקומו הזה אנחנו לא נכנסים איון אוגדה. אני משתדל פה להוציא מקסימום אישורים ואני כבר אסתדר.

ד. אלעזר:

האוגדה של אלברט היתה כבר?

היו"ר אגרנט:

כן, היא סדירה. מדובר על אוגדה נוספת מילואים. אם הסיכום הזה היה נשאר בתוקפו, אני בטוח הייתי מתחכם ועל האישור הזה של אוגדה לסיני, הייתי מגייס אוגדה 143 של אריק שהיא כולה מילואים ולכרן הייתי בעצמי מאשר השלמות ומגיע לשלישית. ולכן את כרן אני לא מזכיר.

ד. אלעזר:

חברי הטופס לנדוי שאל אותך על מספרי האוגדות.

היו"ר אגרנט:

ישיבה ע"ד

ר/אלוף ד. אלעזר

ד. אלעזר: מספרי האוגדות: אוגדה 36 צפון מילואים בפיקוד עכשיו

אלוף רפאל איתן, אז תא"ל רפאל איתן. אוגדה 210 צפון

מילואים בפיקוד האלוף דן לנר. אוגדה מרכז מילואים 146 בפיקוד אלוף משה

פלד, אז תא"ל משה פלד. לאוגדה הזאת קוראים גם "האוגדה המט"כלית" מדי פעם
מלחמה

כי ברור שאין ~~אף~~ בפיקוד מרכז ואני צריך לשלוח אותה מדי פעם או צפונה

או דרומה. לכן מדי פעם אומרים עליה "אוגדה מט"כלית", אבל היא של פיקוד מרכז.

ידין: חסרה לנו אוגדה.

ד. אלעזר: בפיקוד דרום עובדת מלואים 143 בפיקודו של אלוף שרון.

אוגדה 162 (גייסות שריון) מעורב סדיר ומילואים בפיקוד

האלוף ארן (ברן). ואוגדה סדירה 252 בפיקודו של אלוף מנדלר ז"ל.

ידין: היות וכבר הזכרת את הסדירים. אותו הכוח שהיה בצפון

לפני הגיוס, חטיבה 7 ו-188, בשלב זה, לא מאורגן

באוגדה?

ד. אלעזר: לא מאורגן באוגדה כי כך. חטיבה 7 היא במקורה שייכת

לאוגדה 162. חטיבה 188 שייך לאוגדה 36. כך שכאשר אומרים

לגייס אוגדה לצפון וזאת היא אוגדה 36, אז כשהיא החגייס תהיה אוגדה שה-188

היא במילא חלק ממנה. ואז כרסה הגולן בעצם תהיה 36 מלאה ועוד חטיבה 7. ואז

זה מחאים רק לתכנית ההגנה "סלע".

4068

מט - 70 - 68 -

ועדת החקירה - 3.2.74

ישיבה ע"ד

ד/אלוף ד. אלעזר

החקן הפורמלי של אוגדה סטנדרטית זה בערך 300 סנקיס

ירין:

החקן הפורמלי היה 294 סנקיס, אבל האוגדה כסובן לא
מלאה תקנית.

ד. אלעזר:

היום האוגדות הן 272 כי הורדנו להם את הסיור בינתיים.

אם אתה מדבר על 9 אוגדות, זה צריך להיות בנוי על
חקן של 2500 סנקיס לפי האוגדות הקטנות יותר. 2448?

ירין:

2600 יהיו בעחיד כי עוד נשארו הגש"פים.

ד. אלעזר:

אחרי כן רשמה אא

- ד. אלעזר: זה לעתיד הקרוב, לשנה הזאת. בשנה שאחרי כן יותר.
- היו"ר אגרנט: 162 זה בית ספר לשריון?
- ד. אלעזר: זה מפקדת גייסות השריון, וזה כולל בתוכו חטיבה של בית הספר לשריון 460.
- היזכרתי כבר אוגדה לצפון, אוגדה לסיני וחיל אויר. "את האוגדה המטכלים נראה לערב אחרי יריעה ראשונה. זה יגיע ל- 50 - 60 אלף איש". אני לא יודע מי אמר את זה. פה זה כתוב בדבריו של שר הבטחון, אני חושב שאני אמרתי זאת. אני חוזר על המספר: 50 - 60 אלף איש. "צ'רה בעד זה גם על פי ההיגיון הפוליטי". כלומר הוא תומך שזה יהיה כך. "הרמטכל: 50-60 אלף איש לא עושה הכדל גדול". אני מתחיל לפתח את התיזה שלי, שאני חוזר עליה אצל שר הבטחון, אצל ראש הממשלה, ואני אומר שאם מגייסים 70 אלף איש/אלף בארץ 100 אלף זה לא עושה שום הכדל, אז חנו לי לגייס 100 אלף. גם פה אני אומר אותו דבר "50 אלף - 60 אלף איש לא עושה הכדל גדול.
- נכנצל: היא חמכה כזה?
- ד. אלעזר: כן. אני אבוא לזה.
- "משה מציע לבקש אישור מגולדה לגייס חיל אויר?" ~~אוגדה לצפון~~
- ידין: מלא?
- ד. אלעזר: מלא. למרות שחיל אויר מגויס, זה אישור רטרואקטיבי. "אוגדה לצפון, אוגדה לסיני, סך הכל 50 - 6 אלף איש".
- כפי שאמרתי קודם, אני מנדנד בדיון הזה, ואני הולך הלאה בכל זאת. אני אומר "הייתי עושה גיוס כללי". עודפעם: "שכל העולם ידע שאנחנו מוכנים למלחמה." "משה: העולם יאמין לנו גם אם לא נגייס איש. הרמטכל: אני בעד האנשים, לא איכפת לי שהעולם ידע". כלומר, אני מחקן את עצמי, אני לא רוצה את זה כדי שהעולם ידע. קודם כל אני צריך את האנשים, אבל גם לא איכפת לי שהעולם ידע. "משה: פוליטיה זה יזיק מאד". פה צריך להכין את דבריו בהקשר הפוליטי החיצוני.
- ידין: האמריקאי.
- ד. אלעזר: האמריקאי. "פוליטיה זה יזיק מאד. יגידו שישראל גייסה מילואים,

הערבים נבהלו, פתחו, לכן ישראל אשמה". היות ואני חוזר וחוזר, שר הבטחון אומר "יביא לראש הממשלה שתי הצעות"; גם את שלו וגם את שלי "ימליץ מינימום הגנתי הכרחי", כלומר 50 - 60 אלף איש שכבר הסכים להם. הוא יביא לראש הממשלה שתי הצעות, הפירוש שלי: גם את שלו וגם את שלי, כי אני לא ויתרתי ואני עדיין בעד הגיוס הגדול, והוא ימליץ על "מינימום הגנתי הכרחי" לפי מה שהסכם אחרי דיון ארוך, הווה אומר, אוגדה לצפון, אוגדה לסיני, שזה 50 - 60 אלף איש, שהוא פה מקבל אותם כמינימום הגנתי הכרחי.

"נראה לפי ידיעות והתפתחויות, וכערב נעשה לפי ההתפתחות. על זה

אני שוב חוזר ואומר "הרמטכל" בעד גיוס פלוס כולל, בלי כל עם ישראל. כל העוצמה, בלי חלקה"א וכדומה."

בלי זנב.

ידין:

בלי הזנבות, אבל את העוצמה אני רוצה. אני עוד פעם חוזר על

ד. אלעזר:

זה, כי אני נורא מתעקש על זה. ואם בכל זאת לא יתנו לי

לחילופין, אז לפחות כל המערך הלוחם. "הרמטכל בעד 4 אוגדות", כי סיכום השר הוא שתי אוגדות בלבד. כלומר אני רוצה עוד אחת לצפון ואת זו של המרכז, בנוסף למה שהוא מסכים.

אני פה מחפש איך שהוא להגיע לפשרה, כי זה לא מקובל ששר

הבטחון והרמטכל מופיעים לפני ראש הממשלה עם שתי הצעות. בשנתיים אלה כמעט לא היו מקרים כאלה, אולי פעם או פעמיים, בדרך כלל אני מביא דברי לשר הבטחון ואני מקבל את הסכום שלו, ולא מציג לפני ראש הממשלה אלטרנטיבה אחרת. אבל פה במקרה הזה חשבתי שהענין די חשוב והמשכתי להתעקש, אך שסיכום שיביא את שתי הצעות לראש הממשלה. הישיבה הזאת עוד לא נגמרה. עכשיו נכנס אלי לדיון הזה.

"אלי נכנס עם ידיעות נוספות" כך כתוב, כלומר, הוא בא לעדכן אותנו. הוא לא היה

כראשית הדיון.

זה היה בסכיבות השעה שש? מתי הסתיים הדיון?

ידין:

- ד. אלעזר: הדיון הזה היה דיון ארוך. הדיון התחיל בשעה 5.50. הדיון הבא שלי היה ב-07.15, היה קדם אצלי. אני חושב שהדיון הזה נמשך קצת יותר משעה. מקסימום עד 07.10. ההתייעצות אצל ראש הממשלה התחילה ב-8.05.
- "אלי נכנס עם ידיעות נוספות. הרוסים יוצאים, גם גברים. (זאת האמריקאים לא יודעים). מטוסים שלחו לעד כאלפיים איש". את המילה "שלחו" אני מוסיף, היא לא כתובה כאן, אבל זו המשמעות. "יש ידיעה על צ'כים שיוצאים. יש יציאות של אניות סוחר. מנצלים כל מקום". כלומר, כל מקום פנוי להוביל אנשים. "הסורים צועקים שישראל מרכזת כוחות להתקפה. ראש המודיעין הסורי הגיע לירדן מכוהל".
- ידין: על זה יש ידיעה מירדן.
- ד. אלעזר: "באוויר היערכות טובה להכל".
- ידין: גם לתקוף וגם להגן.
- ד. א'עזר: גם זה וגם זה. "מצרים - היערכות להגנה ולהתקפה. אוויר - היערכות מטוסים. היערכות הגנתית."
- ידין: של מטוסים?
- ד. אלעזר: אני לא יודע, אני חושב שלא של מטוסים, אני חושב שכלליה. "לא רואה מהוסה פנימית והחרוצות בדומה לתקופה שלפני 1967*, שאז הייתה התרוצצות רבה". במילה אחת, אלי עוד מחפש את המרגיע.
- [] . רוסיים מהפנים מסוריה".
- זה המברק שאמחז שלא ראיתי אותו, והוא מדווח עליו בשבת. לא ביום ששי אלא בשבת. כלומר, באמת לא ראיתי את המברק, אבל בשבת דיווח עליו בישיבה.
- "רוסיים מהפנים מסוריה, כיוון שסוריים ומצרים הולכים לתקוף". סליחה, זה המברק של יום ששי?
- ידין: כן. זה פוענה ביום ששי כערב כחמש וחצי.
- לסקוב: 17.45.

4072

אא

80 - 74

ועדת החקירה - 3.2.74

ישיבה עד , בוקר

העד ר/א ד.אלעזר

ד. אלעזר. אני באמת לא ראיתי אותו, והוא מדווח עליו כבוקר.
"הרוסים מתפנים כנראה מרצונם, הם לא חושבים שאנחנו הולכים
לתקוף, אחרת היו רצים לאמריקאים. עושה רושם שמצרים -סוריה כנראה מתואמים היטב.
הולכים מברקים הלוך וחזור."

אחרי כן סי

לפני כן - א.א.

ועדת החקירה - 3.2.74

ס.י.

ישיבה ע"ד - בבוקר

הערות הרמטכ"ל רב-אלוף ד. אלעזר

"צילומים: קשת בתעלה. יש אפשרות גם למכש" (מכש זה

צילום לא מאוייש). "צילום לא מאוייש מציע בסוריה, להביא חומר."

חיל אויר אומר: "80% סיכויים שיחזור. יש סיכון שיפילו".

זה לא כתוב, אבל כנראה שאלי ממשיך להציע את זה.

שר הבטחון עונה לו: "יהיה לנו מאד לא טוב. הם טוענים

שאנחנו הולכים לתקוף, וזה יתן להם תירוץ. מציע לא לעבור הגבול. טיסות -

כן, אבל רק בצד שלנו". "היכן ערוך השריון שלהם, כרגע לא חשוב". הוא עדיין

מתייחס לצילום, למה לא כדאי להסתכן, כי זה כבר לא חשוב בדיוק איפה היזם.

"היזם היזם מאד רגיש, כאשר אנחנו 12 שעות לפני אש".

היו"ר אגרנט: היזם מאד רגיש?ד. אלעזר: כן, מאד רגיש כדי שידפקו לנו מטוס ושנאנחנו נסתכן באיזה

דבר.

היו"ר אגרנט: הוא אומר: היכן ערוך השריון שלהם - עדיין לא חשוב?דיין: כבר לא חשוב.ד. אלעזר: "כרגע לא חשוב".

"אבו רודס. נשים, ילדים - לטיול. להוציא הילדים".

מטה שואל: "מרשל, מה נשמע? יש טנקים לא מאויישים?"

הרמטכ"ל: "טנקים מאויישים - כ-18". מטה לאלי: "לגלגל קונפרונטציה מודיעינית

עם האמריקאים". צ'רה: "לבדוק קצת חמל"ח".

היו"ר אגרנט: אל מי פנה דיין?ד. אלעזר: דיין פונה לראש אמ"ן ואומר לו: "לגלגל קונפרונטציה

מודיעינית עם האמריקאים". צ'רה: "לבדוק קצת חמל"ח".

חמל"ח זה משק לשעת חירום.

ס.י.

ועדת החקירה - 3.2.74

ישיבה ע"ד - בבוקר

הער: הרמטכ"ל רב-אלוף ד. אלעזר

בזה הסתיים הדיון אצל שר הבטחון, שאמרתי שהתחיל ב-5.50

ונמשך עד 7 פלוס.

ומכאן אני עובר לקד"ם שהיה אצלי, בשעה 07.15, עם אלופי

הפיקודים, מפקד גייסות השריון, ראשי האגפים ומפקדי זרועות אוויר וים.

מפקד חיל האוויר, מפקד חיל הים, והאגפים...

היו"ר אגרנט:

ראשי האגפים, אלופי הפיקודים, מפקדי זרועות אוויר וים,

ד. אלעזר:

ומפקד גייסות השריון.

הקד"ם הזה התנהל אצלי בחדר. גם ממנו אין לי לא

מסינוגרמה ולא הקלטה, אלא רישום של ראש הלשכה, כלומר רישום שאני צריך לפרש

אותו.

הוא מתחיל באינפורמציה של ראש אמ"ן, שמספר: "רוב הרוסים

עוזבים את מצרים וסוריה, בהיקף גדול ובצורה מבוהלת".

רוב, כן?

ירין:

"רוב הרוסים עוזבים את מצרים וסוריה בהיקף גדול ובצורה

ד. אלעזר:

מבוהלת". "אין זו יציאה של שבירת כלים. סוריה -

מערך יותר החקפי. קידום 8 סוללות בינוניות לעבר הקו". זה, אגב, סימן טובהק

מאד. אני אחר כך אומר אותו בממשלה, נדמה לי, או אצל ראש הממשלה. כי זה דבר

טיפוסי. סוללות אצ בינוניות יכולות לתת הגנה טובה לכוחות, גם כשהן נמצאות

רחוק ואין להן סיכון. אם זורקים אותן קדימה, זאת אומרת מכניסים אותן לאזור

מסוכן להיפגע, אבל זה כדי לקבל טווח לעומק שטח אויב. זה סימן החקפי טובהק.

"חיל אוויר הסודי עשה יותר מהלכי כוננות לתקיפה מחיל

אוויר מצרי".

ס.י.

ועדת החקירה - 3.2.74

ישיבה ע"ד - כבוקר

הער: הרמטכ"ל רב-אלוף ד. אלעזר

יריין: זה הקירוס של הטופולביס.
ד. אלעזר: "חסורים יוצרים אוירה שאנחנו הולכים לתקוף. אמרו גם לירדנים. הרוסים יצרו אותו מצב", כלומר אותו מצב של אוירה שאנחנו הולכים לתקוף. "מצרים - חיגבור משמעותי של החזית".
 "חיל אויר: 4 מיג-21 לרדקה, 4 סוחוי-20 לבני-סואף".

היו"ר אגרנט: חיל האויר - מה?
ד. אלעזר: "חיל האויר (הכוונה היא לחיל אויר מצרי) - העביר 4... כחוב: "4 מיג-21 לרדקה, 4 סוחוי-20 לבני-סואף".

היו"ר אגרנט: רדקה זה בסיס חיל היס?
יריין: בסיס חיל היס בים סוף.
ד. אלעזר: כן. אבל יש שם שדה של רדקה, לא של חיל היס.
 "... 4 סוחוי-20 לבני-סואף".

היו"ר אגרנט: זה גם כן בסיס של חיל היס?
ד. אלעזר: חיל אויר.

"הגברת שמישות בכל הטייסות. לא רואים מהומה והתרוצצות הרגילה לקראת מלחמה". הוא חוזר על התיזה שאמר בכוקר אצל שר הבטחון. "ישתכן שמוסתר, וישתכן שזה לא כך. במצרים הרגשה פזמבית שהולכים לתקוף אותם. יש ידיעה מהלילה שהתקפה תהיה הערב". פה לא כתוב 18.00.

"אחת האפשרויות, שהרוסים הגיעו למסקנה שיש חכנית מתואמת בין סוריה למצרים. חץ שלוח. להם אין השפעה...".

ס.י.

העד: הרמטכ"ל רב-אלוף דב אלעזר

ידין: מה זה "חץ שלוח"?

סא"ל א. שלו: כבחינת חץ שלוח.

ד. אלעזר: כבחינת חץ שלוח. זאת אומר החץ הוא שלוח. אתה תבין את זה מיד מהמטחן. "להם אין השפעה יותר, לכן יוצאים, כ"ן להרתיע וכ"ן שלא".

ידין: זו החיזה של 848, להרתיע. לכן הוא אומר. "כ"ן להרתיע וכ"ן שלא". 848 אמר לנו שהוא פירש את היציאה

כסיגול להרתיע.

היו"ר אגרנט: לכן יוצאים, כ"ן להרתיע וכ"ן שלא?

ידין: כך צריך להבין את זה. הוא אומר: את היציאה של הרוסים צריך להכין, או שהם ביציאה הזאת רוצים להרתיע את הערכים

מלתקוף, או לא.

היו"ר אגרנט: לא, אני לא רואה פה.

ידין: אני הוספתי בסוגריים א/848 פירש שמפקד

, למי דעתו, כסיגול לכולם...

היו"ר אגרנט: כן, דרמטיזציה.

ד. אלעזר: היות והרישומים האלה הם כמו טכסט קדום, פרופ' ידין מפענח אותם.

ידין: לא. מה פתאום הוא אומר "כ"ן להרתיע...?" אני עכשיו מבין מדוע. הוא ירע על אחת האפשרויות.

היו"ר אגרנט: אבל מה זה "חץ שלוח"? אינני מבין.

לנדוי: כלומר, אין להשיב.

ידין: הוא כבר יצא, ירו אחרו.

ס.י.

ועדת החקירה - 3.2.74

ישיבה ע"ד - בבוקר

העד: הרמטכ"ל רב-אלוף ד. אלעזר

ד. אלעזר: הם כבר לא יכולים לעצור אותו. הרוסיים כבר לא יכולים

לעצור. החץ הוא שלוח.

יש לו עוד ידיעות?

ידין:

מיד.

ד. אלעזר:

"תכנית תקיפה לפנות ערב. סוריה: חסיבות הרגלים יתקפו

לאורך כל הקו, 6 עד 8 ק"מ. עם שחר דיביזיות השריון תעבורנה עד לירדן", הוא

אומר.

כמה קילומטר?

היו"ר אגרנט:

לאורך כל הקו, 6 עד 8 ק"מ.

ד. אלעזר:

6 עד 8 ק"מ לעומק.

ידין:

לעומק הוא פתכוון, כן. הם ירצו לעבור את הקו כ-6 עד 8

ד. אלעזר:

ק"מ, כדי שמה יעברו אחר כך הלאה.

"עם שחר דיביזיות השריון תעבורנה עד לירדן". הוא מספר

את התכנית שלהם.

"מצריים. הכנה ארטילרית, צליחה של דיביזיות חי"ר שבקו

בלילה, וניצול הצלחה של השריון בבוקר". כלומר הוא רואה קודם הכנה ארטילרית,

בלילה את הצליחה של דיביזיות החי"ר, וניצול הצלחה של השריון בבוקר.

"ס.א.6. ינוע עם השריון. כמו כן יגנו על הגשרים".

"תכנית אווירית: חיל אוויר מצרי בעיקר תוקף בסיסי.

הסודי - ללא בעיות".

בשביל מי?

נכבצל:

אין לו בעיות, הוא תוקף את כל החזית.

ידין:

מ.י.

ועדת החקירה - 3.2.74

ישיבה ע"ד - כבוקר

העד: הרמטכ"ל רב-אלוף ד. אלעזר

ד. אלעזר: אין להם מגבלות טווח, הם יכולים להגיע לכל מקום.
 "ואם יתקפו בערב - יהיה קצר מאוד". כלומר, יהיה לו זמן
 קצר מאוד. אין לו בעיות מבחינת הגעה ליעדים, אבל יהיה לו מעט זמן אם זה
 יהיה בערב.
חיו"ר אגרנט: האם זה כתוב שם, אם יתקפו בערב - זמן קצר?
 כתוב: "ואם יתקפו בערב - יהיה קצר מאוד". אני מוסיף
ד. אלעזר: שהכוונה לזמן.
 אהבה

אחרי כן רשמה א.ד.

לפני כן - מי
אד

- 91 -

ועדת החקירה - 3,2,74
ישיבה ע"ד כבוקר
הער: רב-אלוף ד. אלעזר

ד. אלעזר (המשר:)

"מבחינה מדינית הכל לא נראה"

ח. לסקוב: זה ראש אמ"ן?

ד. אלעזר: "אך הסימנים בשטח מעידים". "תעבורה באוויר - עשרה אחוז

ממה ששמענו ב-1967.

ח. לסקוב: רשתות ההאזנה.

צ. אלעזר: תעבורה אלחוטית הוא מתכוון כשהוא אומר "תעבורה באוויר" -

עשרה אחוז ממה ששמענו ב-1967. "אבל יתכן שיש קווים" -

הוא מתכוון שיש יותר קווים מאשר אז. "עושים בשקט וכבר מאורגנים." יתכן שאלה הסיבות

אנחנו למה: א. שיש יותר קווים, ב. שעושים הפעם יותר בשקט; ג. שהם כבר

מאורגנים. "לכן צריך לקחת, עם כל חוסר ההגיון, ברצינות רבה."

"רמטכ"ל: לאור ידיעות אלה הסבירות עולה. לכן יוצא מן

ההנחה שהערב ב-18.00 הם הולכים לפחות." בענין ה-18.00 - אלוף זעירא איננו אומר

18.00 בדיון הזה. לפי הרישום הוא אומר "כערכ". אני כן אומר: 18.00,

ובנוכחותו. כפי שאמרחי כבוקר, גם מהר"ש וגם מראש אמ"ן/מקבל 18.00.

אני באמת אינני יודע מאיפה ה-18, איפה מקורו של ה-18.00.

"לכן שקל מכה מונעת, והאם בו-זמנית מצרים וסוריה."

אני מספר להם את השיקול שלי של הבוקר, ששקלתי: מצרים, סוריה, וכו'. "חיל

אוויר קיבל פקודה להתרכז בסוריה". "שר הבטחון בשלב זה מתנגד למכה מונעת"

אני אומר: "יש לנו זמן, נמשיך להכין את חיל אוויר. תלוי בהצטרות ידיעות

עד הצהרים. יתכן שנבקש שוב בצהרים, יתכן שלא". "אם לא תאושר מכתמונעת בצהרים,

נהיה ככוננות לאתראה מיידית היום אחר-הצהרים."

העד: רב-אלוף ד. אלעזרח. לסקוב:

לא הבנתי. אם לא יהיה אישור.

ד. אלעזר:אם לא תאושר מכה מונעת בצהריים - נהיה בכוננות לאחראת
מידית היום אחר-הצהריים.ח. לסקוב:

אתה ציפית שתהיה לך אפשרות למכה מונעת אחר-הצהריים?

ד. אלעזר:שעוד תהיה לי אפשרות. גלאמאץ אגב, זה עוד לפני שאלוף פלד
ש וא מוכרח לפרק את עמימוש באחת. ואז אני מקווה שבכל-אופן

י עשו איזו שגיאה, אז גם בלי אישור למכה מונעת - אני רוצה להיות מוכן שאם

יקרה איזה פנצ'ר, אוכל להגיד לאלוף פלד: 90 • בלי אישור.

אני אומר "יחכן שהם ישגו, וב-17.00 יפתחו רשתות, יתחילו

לנוע. ויחכן ונזכה לתקוף ב-17.00 או ב-16.00." יכול להיות שזה יהיה עוד

שעה לפני 18.00, שאני יודע עליה. "יחכן ונזכה לתקוף ב-17 או ב-16."

"נהיה מוכנים מהצהריים". טוב, זה עונה על השאלה ששאל לסקוב. כלומר, לפני

שאני מקבל מחיל אוויר את ההכרח בשינוי צורה, אני כן חושב על להיות מוכן

להתקפה עד הרגע האחרון.

"ער למגבלה הפוליטית הגדולה מאד של הדבר." אני

שוב מדבר על הסכה המונעת. "אך כשנהיה בטוחים שהולכת מלחמה, חשוב איך לנצח

הכי מהר והכי טוב." אני אגב חוזר על כך אצל ראש הממשלה, שכאשר אני דורש את

המכה המונעת אני אומר: אני מבין את הבעיה הפוליטית. אגב, גם היום אני מבין

את הבעיה הפוליטית שהיחה במקרה זה דומיננטית ולא מבוטלת, אם כי מבחינה

אופרטיבית אני ראיתי אז - והיום עוד יותר - את היחרון העצום שהמכה המונעת

היחה מקנה לנו מבחינה אופרטיבית, אבל בלי להתעלם שזה כאמת מסובך מבחינה פוליטית.

נבנצל: החשש הפוליטי היה כראש וראשונה, שארצות-הכרית הגיב

כמו שדה-גול הגיב ב-1967.

ד. אלעזר: זה היה הסיכון הפוליטי.

אגב, בענין המכה המונעת - מצבים שלא התרחשו, קשה להוכיח

אותם. אני יכול לעשות סצנריו **אאג** ולא מופרך, שלו כן הייתה לנו מכה מונעת על הטילים ועל חיל האוויר הסורי, לפי התכנית המקורית שלי של הבוקר, כלומר, היא הייתה מתחילה בשעה 11 או 12, והייתה נמשכת עד שעה 2 או 3, יכול להיות שכל החתקפה הסורית הייתה נכשלת לחלוטין. כי תקיפת טילים יזומה "אוט אוף דה בלו", עם כל חיל האוויר, עם כל האלקטרוניקה ועם כל ההטעיות - היה בה סיכוי טוב לזכות במה שאחר-כך לא היה לנו במלחמה, אנחנו תקפנו טילים, כלומר - חיל האוויר תקף טילים והשמיד סוללות טילים, והוא הגיע לחוצאות לא רעות, אבל אף פעם לא כמו לפני כל חרוזה ולפני כל ירי. כך שאני יכול לעשות סצנריו, שלו הייתה מכה מונעת בין 11.00-12.00 ל-2 - 3 - חיל האוויר, עם פתיחה המיתקפה הסורית, אם היא בכלל הייתה מתחילה לפי התכנית - חיל האוויר היה יכול לתח אפקט טוב מאד לכוחות הכליפה בצורה שכבר בשבב בלילה המצב לא היה חמור, כשבת בבוקר לא היינו צריכים להביא את אוגדת העתודה לצפון, אלא היינו שולחם אותה לדרום, וחיל אוויר היה מתפנה כיום ראשון לדרום.

אז אני יכול לעשות אידיאליזציה מזה ולעשות מזה את **אאאאאא**

הסצנריו המכסימלי ולהגיד, שכתוצאה מזה המלחמה הייתה יותר קצרה בכמה **אא** ימים והיינו גומרים אותה בלי אספקה אמריקאית. אבל כפי שאמרת, מצבים שלא התרחשו - אי-אפשר להוכיח אותם. זה שהאפקט היה חיובי, זה בטוח; אבל יכול להיות שהוא היה פחות מזה, ויכול להיות שהנזק המדיני היה גדול. אי-אפשר לדעת זאת היום.

העד: רב-אלוף ד. אלעזר

ד. אלעזר (המשך:)

ולכן אני גם אצל ראש הממשלה אמרתי: אני מכיר בקושי הפוליטי, אני רק מציג את היתרון האופרטיבי. אגל לא דפקתי אל השולחן חמש פעמים, כמו ענין המילואים אצל שר הכסחון. אמרתי.

לנדוי: אלה ספקולציות כיום, אבל ההצלחה ההתחלתית של הסורים הושגה ללא שיחוף חיל האוויר או הטילים שלם. זו היתה הצלחה של חיל השריון שלהם.

דין: אבל אז חיל האוויר שלנו יכול היה לתקוף את השריון.

לנדוי: דיברת עכשיו על השפדת הטילים הסורים. זה לא היה משנה. אתה רציתי שאח-כך יעבר גם להתקפה על כוחות הקרקע.

ד. אלעזר: המפתח הוא - ואולי פה אני צריך להגיד אותו פעם - כאשר אנחנו דיברנו על כוחות בליטה, גם בהערכות מצב של חודש מאי, אני תמיד ראיתי את חיל האוויר כמרכיב בעל חשיבות גדולה בבליטה. והתבטאתי באיזה מקום שחיל האוויר עכשיו צריך לשלם בכוננות לבליטה את הדיכוי ודנדוח מזה שאנו משקיעים בו למעלה מ-50% של תקציב הכסחון. כחודש מאי.

למאמאמאמא

דבר שני, בכל הקדמים של חיל האוויר, גם שלי עם חיל האוויר, וגם שלי עם שר הכסחון וחיל אוויר, היה ברור לנו דבר אחד, שהסיכוי שלנו להשמיד טילים באופן רציני הוא מונקציה של חכניה יזומה ושלמה וכוללת. שוב, זהו נושא שעדיף שחיל האוויר יציג אותו בפרוטרוט. אבל אני במרכיבים העיקריים שלו יכול לומר: זה מורכב מלוחמה אלקטרונית, מ-^{לוחמה} והסדן הליקופטרים ופמטוסי חובלה; זה מורכב מירי צ'אף באוויר, שזה אבקה מגנטית אשר מבלבלת את הראדרים. אגב, מפקד חיל האוויר סיפר את כל זה (ידין: כן.) כד לא לייגע אתכם עוד פעם אומר, שזוהי מערכת שלמה.

ד. אלעזר (המשך:)

מערכת שלמה כזו ראינו תמיד כחיונית מאד להפעלה יזומה וראשונית.

ידין: זה כולל את ה"בנדיגון"?ד. אלעזר: זה כולל את ה"בנדיגון"; זה כולל את ירי ארטילרי

על הסוללות באותו זמן. ידענו שזה לוקח כמה שעות.

אבל בזכות זה, חיל האוויר יוכל לעבוד באופן חפשי כמו שהוא עבד ב-1967.
כלומר, אז הוא יכול לרדת ל-6000 רגל בלי לאכזר מטוסים ולהתחיל להשמיד
את הצבא הסורי על הכבישים, מה שקרה ב-1967.

לכן אני אומר - הסצנריו האידיאלי, נניח שהיינו

עושים זאת בין השעות 11 ל-2 ו-3, והוא באמת היה מצליח לשבור את מערך
הטילים ולזכות בחופש-פעולה ולעבוד עליהם עד 6 בערב, יכול להיות שמהערכה
בסוריה היתה אמצא אחרת. חיל האוויר היה מתפנה יותר טוב ביום א' לחעלה,
ולתקיפת טילים בחעלה. את האוגדה, את העתודה היינו שולחים לדרום ולא לצפון,
והמלחמה היתה יותר קצרה, וגם לו האמריקאים לא שלחו אספקה - היינו מסתדרים.
אבל זוהי אידיאליזציה של מצב שאינני יכול להוכיח אותו. יכול להיות שזה
לא היה קורה כך, שההצלחה היתה יותר מוגבלת, והנזק הפוליטי היה יותר גדול.

לסקוב: למה זה לא הופעל בשעה שתיים או עשר דקות לשחים, כאשר

שמעו שהם מחממים את המנועים בשדה. אותו כוח היה לך

תחת היד.

ד. אלעזר: לא בדיוק. קודם כל, בשעה שחיים מרכיב המטוסים היו באוויר,

כי אנחנו פגענו מהפגיעה הראשונה. אחר-כך אגיע לזה.

פחדנו מאד מהפגיעה הראשונה.

ידין:

בשעה שחיים-עשרה-אחת הממשלה לא אישרה את המכה המונעת
והם היו כבר בחימוש אחר.

אתה גמרת בכך שחשוב לנצח מהר וטוב.

ד. אלעזר:

ואז עברתי לדבר על גיוס מילואים.

"הרמטכ"ל הציע גיוס כללי, סלקטיבי, פחות אלמנטים

שוליים, כמאתיים-מאתיים וחמשים אלף איש, גם לזה אין עכשיו אישור. ואם לא
נקבל גיוס כללי, נעשה גיוס חלקי כשבעים אלף איש." אני מוסר להם אינפורמציה
על מה שהיה בבוקר אצל שר הבטחון שהציע גיוס כללי, סלקטיבי עם פחות אלמנטים
שוליים בלי הג"א ורציתי מאתיים עד מאתיים וחמשים אלף איש. לזה אין עכשיו
אישור. אני אומר "כאם לא נקבל את הגיוס הכללי, נעשה גיוס חלקי כשבעים
אלף איש." למה אני אומר ככה? שבעים אלף? כי בבוקר ראיתי ששר הבטחון
כבר הגיע לחמשים-ששים אז אני כבר מניח שפחות משבעים אני לא אצא. גם אם
יגידו ששים.

אז להם אני נותן הנחה של שבעים אלף איש. ואני אומר:

"כל חיל האויר, כל האוגדנות המסוריינות, ופערך שירות מינפמלי". כלומר,
מערך תחזוקה ששכיל הדברים הללו. "להכניס את זה לשבעים-שמונים אלף איש".
אני נותן הנחיה שיעשו תכנית שזה ייכנס לשבעים-שמונים אלף איש. אני מסביר:
"זאת ההתראה הקצרה ביותר שחשבנו אי פעם, התראה של בעצם שחיים-עשרה שעות.
אף כי הסדיר היו בכוננות מאתמול. נגייס מה שיאשר. הייתר נגייס באש."
כלומר לאחר שתיפתח האש.

ידין:

כשלב זה של בין הפגישה עם שר הבטחון בבוקר לבין ההליכה

אחר-כך לראש הממשלה לא עמד אף פעם שיקול שהיות ושניכם

מסכימים על מינימום של חמשים אלף איש, את זה להתחיל לנגייס בלי לקבל עדיין
אישור של ראש הממשלה? כי אני רואה פה לפי יומן אג"ם שהידיעה הראשונה
שכתוב מס, זה בשעה 9.05 רל"ש רמטכ"ל מודיע על אישור לגייס שתי אוגדות.

סוכס על אוגרות 146 ו-36. זה אני מבין, בתחילת הדיון אצל ראש הממשלה כאשר שם שניכם מסכימים, כלומר, שר הבטחון מסכים לשתי אוגרות ואחר-כך מתחיל ויכות אם יוחר, כנראה שהרל"ש קיבל סמך באותו זמן הוראה - שניים מסכימים. האם השקול הזה/בתעורר שעה קודם או אפילו אצל שר הבטחון?

ד. אלעזר: לא. כי מה שלא ברור פה זה האופן שבו הסתיים הדיון ביני לבין שר הבטחון. הוא הסתיים כזה שלו הגענו להסכמה אז מזכיר צבאי היה מודיע לראש הממשלה ואני הייתי הולך לגייס. אבל זה נגמר בצורה די כעוסה, באופן מתוח.

ידין: אבל היה הסכם ביניכם על שתי אוגרות?

ד. אלעזר: לא. מה שאני רוצה לומר זה נגמר די מתוח, בנוסח שאם אתה לא מקבל את הסיכום, אנחנו הולכים לגולדה. היות וזה נגמר ככה, אז הלכנו לגולדה.

נבנצל: האם לא יכול להיות ששר הבטחון אפילו לגבי שתי אוגרות לא היה מוכן לגייס אותם על אחריותו, הוא היה מוכן להמליץ על כך.

ד. אלעזר: זה נכון. הוא גם אומר את זה. הוא אומר ששתי אוגרות הוא לא מגייס על אחריותו. יש בשלב יותר מוקדם כשהוא חושב שאני מקבל את הסיכום שלו, הוא אומר לרביב: תבקש אישור מגולדה על זה ועל זה. אבל היות ואני לא מקבל את זה ואני מנדנד הלאה, אז הוא אוסר: אם ככה, אז נלך לגולדה. כלומר, גם לזה אין עוד אישור.

ידין: את כל זה אני מבין. אני אשאל את שר הבטחון, אבל אני שואל אותך: בכל מקרה, אתם לא מסכימים, אבל ברור שבשבע בכורך אתם מסכימים על שתי אוגרות.

ד. אלעזר: צריך לקבל את אישור ראש הממשלה על זה.

ידין: בסדר. מדוע לא יכול היה בשבע בבוקר לצלצל רכיב או שר
הכסחון ולהגיד: חשמעי, אנחנו עוד גבוא אליך לדיון,
יש חילוקי דעות, אני דורש שחיים, הרמטכ"ל דורש ארבע, אבל על שחיים אנו
מסכימים, אני מבקש אישור לגייס שחיים. קָה היה חוסך לפחות שחי שעות?

ד. אלעזר: כי זה נגמר ב"בוא נלך לגולדה". אני ער לשאלת הזמן.
גם בבוקר אני אמרתי, אבל זה לא בדיוק הפסד של שתי
שעות, כי ביחס לחיל האויר זה היה כבר פתור. השלמות למפקדות וכו' הלאה מה
שאמרתי קודם, כמה אלפי אנשים, זה התחיל ללכת. (ב) ההנחיה שלי בבוקר הייתה
כן לעשות הכנות גיוס של כולם. הכנות גיוס כלומר - להביא את המפציצים
ולהתחיל לרכז מוניות, ולהתחיל להכין את הצורים. כך שחלק מהעבודות האלה
כבר התבצעו.

ידין: אני מתכוון לגייס ממש.

ד. אלעזר: זה אתה צודק. הפקודה הזאת לא ניתנה.
מה שכן, בעת הדיון אצל חאש הממשלה, אבנר יוצא כל הזמן
החוצה, כל פעם שהוא מרגיש על עוד אוגדה, הפא יוצא החוצה ומודיע. עוד לפני
הסיכום.
ידין: אני התכוונתי אותו דבר שעתים קודם. כי יש לנו עדות,
לא משנה כרגע מאיזה רכז גיוס ברמתגן נדמה לי של
האוגדה של ברן או אריק, שהוא אמנם קיבל את ההתראה להיות מוכן, אבל עד
שהוא קיבל בסופו של דבר הוראה לגייס, עד שהגיעה אליו, זה היה כבר שחיים-עשרה
או אחי.

אגרנט: אתה רוצה להפסיק במקום הזה?

ד. אלעזר: אני רוצה לראות אם יש מקום יותר מתאים. זה דיון ארוך,
אני מפסיק פה.

4087

ועדת מקירה - 3.2.74

ישיבה עד - בוקר
העד: ר/א ד. אלעזר

א.ר.

- 110 ± 104 -

קבענו יום המשך?

אגרנט:

עדיין לא.

ד. אלעזר:

אפשר לקבל את הפרוטוקול הזה של הדיון עם שר הבטחון?

אגרנט:

אפשר לקבל את זה עכשיו?

מוצג 243

כן.

ד. אלעזר:

ועדת החקירה

יום א' - 3 בפברואר 1974

ישיבה ע"ה, אחה"צ

העד. רב-אלוף דוד אלעזר

אא

היו"ר אגרנט:

בבקשה, נמשיך.

ד. אלעזר:

אני ממשיך מהנקודה שבאקדמיקתי. זה עדיין קד"ם הרמטכל

בשעה 07.15 פה יש שיחה על השלבים, וגם היא כתובה

רק בראשי פרקים. אני אומר: "אם פותחים באש בערב, שלב ראשון: בלימה, ספיגה, הכי טוב

שאפשר. מחר לתח לחיל אויר להלחם." לא כתוב, אני מניח שהכוונה חיל אויר - טילים

ושדות תעופה, כלומר את המלחמה שלו. "ביום ב, ג ו-ד, נרכז כוחות ונעבור להתקפת נגד."

7 - חיל אויר, 10,9,8 באוקטובר רכוז כוחות ומעבר?

לסקוב:

כן.

ד. אלעזר:

אני מבקש מאג"ם, כתוב "לבקש מאג"ם תכנונים אופרטיביים

ללא גיוסים". זה בדיקת התכניות הקיימות לפני שמגייסים או בלי שמגייסים, שיבדקו

מה עושים במצב הקיים; .. מה אפשר לפתח בימים ב, ג, ד. הכוונה כאן בעיקר לעבור

לתכנונים האופרטיביים ולראות התאמות, איך מתארגנים על בסיס התכנונים האופרטיביים

הקיימים. וכפי שזה מתבצא אחר כך, זה כבר לצורך שיחה אחר הצהריים, לגלגל מה הלאה.

"פינוי אזרחים, רמת הגולן - פינוי נשים וילדים עד הערב.

טיול גדול למרכז הארץ, שאיזה גבר ילווה? אני נותן פה הוראות בהתאם להוראה של

שר הבטחון. אני מוסיף פה גם נשים, ולא רק ילדים. "פיקוד דרום אבו רודס - להוציא

נשים וילדים, לתח הוכלה אוירית." זאת אומרת, להסיע אותם בחובלה אוירית שלנו.

"מרש"ל - לפנות נשים וילדים. מרש"ל - לגייס צוותים לאיוש כל כח הטירונים במרש"ל."

טירנים זה סנקים רוסיים. "בסדר"ג של גדוד". עד גדוד, כי יש שם גדוד, אז שהגדוד יהיה

מלא. "אכ"א - להחזיר כל הסדיר. שיטת הגיוס תהיה סמויה. לחיל אויר - לפנות משפחות

מהשדות". כלומר, לפנות משפחות של טייסים מבסיסי חיל האויר.

מפקד חיל האויר מדבר: "הוא מוכן בצהרים למטס

על שדות תעופה, פחות בלוי". כלומר, הוא מוכן לחקוף את כל שדות התעופה הסוריים פחות אחת. "אחר כך בהפרש 3-4 שעות טילים". זה לא בהפרש של 3-4 שעות, אלא בהפרש של 3 עד 4 שעות לעבוד על טילים. זאת אומרת, הוא יתקוף טילים בהפרש של כמה שעות. "ככל שנאחר, נספיק פחות". כלומר, הוא עודמקווה שנקבל אישור, אבל אם האישוריהיה מאוחר - נספיק פחות. "אם תוקפים הלילה, ירצהמחר את חיל האויר הסורי." הוא אומר "בחירום לסייע בקוים". בחירום, זאת אם מישהו יהיה במצב קשה, אז יתן סיוע, למרות שבאופן בסיסי הוא כמובן מעדיף לעבוד קודם נגד חיל אויר ונגד הטילים. "ברמה, בחעלה יותר טוב עם קלע". פה הוא מסביר ששיטת הסיוע, אם יהיה מצב החירום הזה, תהיה בהפצצת קלע. קלע זו שיטת הפצצה של שחרור פצצות מרחוק, ויש כזה פחות סיכון למטוסים, אם כי לא בלי סיכון.

זה היה קד"ם אצלי ב-07.15, ובזה הוא הסתיים.

אחרי הקד"ם הזה היתה התייעצות אצל ראש הממשלה, שממנה יש סטנוגרמה. ואני מבקש לעבור עליה.

אמרת בתחילת העדות שלך, שישבת פעמיים עם אלופי

ידין:

הפיקוד, כבוקר ובצהרים. החרשמתי שישבת עם כל אחד

מהם לחוד. האם בבוקר לא ישבת עם כל אחדלחוד, אלא רק בקד"ם הזה?

ישבתי עם שניהם בבוקר.

ד. אלעזר:

לפני זה או אחרי זה?

ידין:

אני לא זוכר אם לפני או אחרי, אבל היתה לי פגישה

ד. אלעזר:

עם אלופי הפיקוד, צפון ודרום.

אתה אומר שאחר כך הלכת להתייעצות אצל ראש הממשלה.

ידין:

היתה התייעצות אצל ראש הממשלה ב-08.05, והקד"ם

ד. אלעזר:

אצלי התחיל ב-07.15. אני חושב שבין הקד"ם ובין

ההתייעצות אצל ראש הממשלה. שתי הפגישות שהיו לי אתם - כיום ששי ראיתי את

שניהם והחלפנו דברים, ואז אלוף צפון דווקא דיבר אתי בעל פה.

ידין

אתה חוזר ליום ששי?

ד. אלעזר:

אני חוזר ליום ששי, כשנפגשתי עם שניהם. החלפנו

מחשבות איך מתארגנים. לא שיחות ארוכות.

ביום שבת בבוקר, אני זוכר, שאלוף פיקוד צפון

כבר כא עם פרישה יותר מדויקת, שלא היתה לו ביום ששי. בדיוק איפה גדודים

של חטיבה 7, זה הדבר היחיד הלא ברור שהוא הציג לי בבוקר. לעומת זאת, אלוף

פיקוד דרום עוד אמר לי בבוקר שהפרישה שלו היא חטיבה אחת קדימה ושתיים מאחור,

והוא יקדם את השתיים לפי הצורך, אין לי אתו תכנון מדויק איך יקדם אותם, כי הוא

עוד נוסע ויגמור את זה עם אלכרס, ועודיודיע לי. הסכום עם אלוף פיקוד דרום

הוא בצהריים.

לפי השיחות האלה גם יובן איך אני מסביר בשעה

11, בקד"ם עם שר הבטחון, אני כבר מסביר לו איך אנחנו ערוכים בשני

הפיקודים. זה בא לי מהשיחות אתם בבוקר. כי למשל, בקד"ם של שעה 11, א+א+א+א+א

א+א+א+א+א עם שר הבטחון שהיה בשעה 11 אצלנו...

יש סטנוגרמה?

ידין.

כן.

ד. אלעזר

סליחה, אני רוצה רגע לבדוק את עצמי.

אח י כן מי

לפני כן - אא

ועדת החקירה - 3,2.74

,ס.י.

ישיבה ע"ה - 2 אחה"צ

העד: הרמטכ"ל רכ-אלוף ד. אלעזר

ב-11.00 אני אומר לשר הבטחון: "יהיו לנו למטה שלוש

חטיבות." אמאמאאמא זה מהסטנדרט של שעה 11.00. "חטיבה אחת פרוסה

לכל אורך התעלה, כשבכל מקום יהיו קצת טנקים לענוה לכל אפשרות. שתי חטיבות

יהיו מרוכזות ומוכנות להחלטת מפקד לשלוח טנקים".

המפקד זה אלוף פיקוד הדרום? היו"ר אגרנט:או הוא או מפקד האוגדה. אני לא מדייק בשיחה הזאת. ד. אלעזר.

את זה אני אומר ב-11.00. זה יש לי מהשיחה אתו מהבוקר.

זאת אומרת השיחה אתו נגמרה בערך בסביבות 8, אז? למקוב.כן. ד. אלעזר:

ואתה יודע מה היו התנועות שלך? הוא נשאר במטכ"ל או חזר

לפיקוד?

למקוב:

גדמה לי שהוא נשאר במטכ"ל, אבל אינני יודע, אינני בטוח.

ד. אלעזר:זה יש לך מהשיחה עם אלוף פיקוד הדרום בבוקר? היו"ר אגרנט:כן. ד. אלעזר:

הוא חוזר אלי. אני מזמן את אלוף הפיקוד עוד פעם לפגישת

צהריים, מתוך הנחה שאחרי קבוצת הפקודות של הבוקר כל אחד מהם יתן פקודות.

אני, אגב, אז לא ידעתי - גם עכשיו אני לא בטוח אם הוא נשאר או סס, אבל נדמה

לי שהוא נשאר במטכ"ל. אלוף פיקוד צפון כן סס צפונה, את זה אני יודע. ואז

אני מזמין אותם עוד פעם חזרה בצהריים, מתוך הנחה שהם הלכו, נתנו פקודות, ודאי

התעוררו שאלוה ובעיות; אני רוצה אותם עוד פעם לשיחה, כדי שניכנס למלחמה יותר

מתואמים.

כשהוא חוזר אלי בצהריים - הוא מרוצה לי על "היערכות שובך

יונים"...

מ.י.

ועדת החקירה - 3.2.74

ישיבה ע"ה - אהה"צ

הער. הרטטכ"ל רב-אלוף ד. אלעזר

ידין: כן הוא אומר?

ד. אלעזר: כן.

ידין: היערכות"שובך יוניס"?

ד. אלעזר: "היערכות שובך יוניס", שזה אמר: 401 לגזרה הדרומית, וכית-הספר - לאזור ססה.

היו"ר אגרנט: 401 זה הטיבה 401, כן?

ד. אלעזר: כן.

עכשיו, העתק פקודה כזאת שולח פיקוד דרום למטה הכללי - ויש לי אותה - היא נשלחה ב-06.18.30. כלומר מה שהוא אומר לי בצהריים בפגישה שלנו...

היו"ר אגרנט: 06 זה 6 לאוקטובר, אני מביין.

ד. אלעזר: כן. 6 לאוקטובר, שעה 13.30. אצחנו כותכים במספר אחד את התאריך והשעה.

הפקודה הזאת של פיקוד דרום, של שעה 1.30, על "שובך יוניס" - אציג אותה לפניכם. אני הצגתי לכם רק את פיקוד צפון, תכנונים אופרטיביים, פקודת "אשור" ותגובה על פקודת "אשור". יש לי הפקודה שלהם, של 1.30, שהמטה הכללי קיבל, שכתוב שם "שובך יוניס מלא", שיצאה מפיקוד דרום כפי שאמרת ב-06.1330. אני חייב אציג אותה.

"מאת פיקוד דרום..."

ידין: זה המספר?

ד. אלעזר: כן, זה המספר: "מאת פיקוד דרום, אלא אוגדה 252. מרשל. ליריעה: מטכ"ל, אג"ם/מכצעים. יוצאת: 061330. הנדון:

מ.י.

ועדת החקירה - 3.2.74

ישיבה ע"ה - אחה"צ

העד: הרמטכ"ל רב-אלוף ד. אלעזר

שובך יוניס. אוגדה 252 היכנס לכוננות להיכנס לשובך יוניס מלא.

ידין: "היכנס לכוננות."ד. אלעזר: "להיכנס לשובך יוניס מלא. אוגדה 252 תבצע את הפעולות

הבאות: תבנה את החטיבות העורפיות על חשבון הגדוד

המאוחר בכיר-תסדה". אינני יודע בדיוק מה זה; זו איזה קומבינציה עם גדודים.

ידין: אני יודע.ד. אלעזר: אולי אני פשוט אמסור את המסמך הזה. אני רק אומר כמה

הוא עוסק, אבל אני אחן לכם אותו.

אחד הסעיפים פה, סעיף ד' - זה: "יתפוס את המיצרים במימלה

וכג' ידי, ויבצע פעולות בין הטעוזה", וכה הלאה וכה הלאה.

ידין: האם זה יוגש כמסמך?ד. אלעזר: כן. יוגש כל החיק הזה.היו"ר אגרנט: אחת מגיש את זה עכשיו?ד. אלעזר: כן. אני יכול להגיש את זה עכשיו כמסמך נפרד; אני יכול

להגיש את זה אצטכל חיק פיקוד דרום. אגיש את זה עכשיו.

היו"ר אגרנט: מוגש כמסמך מס' 244.

מס' 244

ד. אלעזר: אני אגב רוצה לומר שהיום, בעקבות הידיעה שלי על הבעיה

אם כן היו ב"שובך יוניס" או לא היו ב"שובך יוניס", גם

בעקבות ידיעה שדה-פקטו לא היו ערוכים ב"שובך יוניס", את זה אני יודע -

אז אחרי המלחמה התעניינתי יותר מי היה איפה. לפני המלחמה, בפגישות האלה, אני

לא ראיתי כזה קבוצות פקודות פדוייקות, והסתפקתי בחמונה הכללית של אלופי

מ.י.

שנת החקירה - 3.2.74

ישיבה ע"ה - 6000"ז

הערה: הרמטכ"ל רב-אלוף ד. אלעזר

הפיקודים, לא נכנסתי אתם לפרטים איך הם פורסים כל חטיבה וכל גדוד, ולא חשבתם שאני צריך לעשות את זה אתם. כי אלוף פיקוד הוא האיש המוסמך ביותר לפרוס כות, להתליט איפה הוא תופס, עם כמה. אני על כל פנים מעיד על עצמי שב-1967 אף אחד לא אמר לי איך להיערך ואיך לכבוש את רמת הגולן. ולמטם הכללי הצגתי חכמיות כלליות ביותר, כאשר פירוט התכניות נעשה בפיקוד. וגם במלחמה הזאת, עם אלופי הפיקודים כדקחי חסיד את התכניות הכלליות, אבל לא נכנסתי לפירוט, גם בשלבים היותר מאוחרים. לא חכתתי פירוט של גדודים או איך בדיוק מסוקמות סוללות ארטיילריה, וכה הלאה.

ובכן הדיון הבא הוא דיון שיש ממנו...

דיון: רגע. בכל זאת בנקודה זו אני רוצה להבין. יש פה שתי בעיות. אני מבין שאין צורך להיכנס, אולי רק פה ושם, למדיניות של חכמונים. פה בבעיה של פיקוד הדרגם יש בעיה עקרונית. "שובך יונים" מופעל, - לא מתוכנן לביצוע - "שובך יונים" מופעל פירוש הדבר שתי חטיבות שריון קדימה וחטיבת שריון אחורה. "שובך יונים קטן", או יותר נכון כמו שאתה מסרה בשעה 11.00, התיערכות - "תכנון להיכנס לשובך יונים גדול" - זה חטיבה אחת.

ד. אלעזר: לא, זה לא אני אמרתי ב-11.00.

דיון: ב-11.00 אתה אמרת: חטיבה אחת קדימה ושתיים מאחור. אבל אני אומר: בפקודה הזאת כתוב: להיות בכוננות להיכנס...

אבל צגית לרגע אחד שעה 11.00. ניקח את שעה 11.00.

שם מדובר על חטיבה אחת קדימה ושתי חטיבות אחורה, שזה לא עניין של פירוט של

מ.י.

ועדת החקירה - 3.2.74

ישיבה ע"ה - אחת"צ

העדה הרמטכ"ל רב-אלוף ד. אלעזר

הצבת גרוד או לא, זו בעיה של חפיסה רצינית מאד ויטוריה של כל הכוח; האם שני-שלישים נמצאים קדימה, מוכן להגנה מפני, ושליש אחד ~~אחרא~~ עם פחות אוגרות, - או חטיבה אחת קדימה עם כוחות קטנטנים, ושתי חטיבות מאחור.

זו בעיה די יטורית. ~~אצל~~ ~~באמצע~~ האם על הנושא הזה לא נכנסתם לדיון, ומישהו החליט - אחת או מישהו אחר? מישהו היה צריך להחליט.

אגיד לך למה אני שואל את השאלה הזאת. פרט לזה שאפריובי

בעיה

זו ~~אצל~~ יטורית. זו לא חפיסה של גרוד או לא, כי אם זו שאלה של קונצפציה. אלא לפי החומר שיש לנו, החנמקה שניתנה לפחות, נאמר כן, למפקדי החטיבות... אני עוזב כרגע את הדרג של אלוף הפיקוד אבל לפי תחקירים של מפקדי חטיבות וגם מסמכים מסויימים, החידרוך שניתן למפקדי החטיבות, ששאלו למה לא להכניס, נאמר אחד מהם, חטיבה 401, הדרומית, של דן שומרון נדמה לי - למה לא להכניס את החטיבה כבר עכשיו קדימה, כלומר מעבר למיצרים וכו' וכו' - התשובה היתה שעל-ידי פעולה כזאת של נסיעה של החטיבה במשך היום, לחוך המעבר של המיתלה למשל, זה עלול להיראות בעיני המצרים כפרובוקציה, וזה יכול לגרום להתדרדרות. אז השאלה שאני שואל אותך עכשיו היא שאלה מאד עקרונית בנושא הזה לפחות.

(א) בעזוב לרגע את בעיית ההתדרדרות. מכחינת קונצפציה טקטית - מי החליט? מי צריך היה לחליט אם שתי חטיבות יהיו קדימה או חטיבה אחת תהיה קדימה? (ב) אם הוחלט שחטיבה אחת בלבד תהיה קדימה עד לחשיכה - בלשון של פיקוד דרום. "שובך יונים קטן" - מה היו השיקולים של זה, ^{של מי} ~~אצל~~ היו השיקולים? והאם השיקול של ההתדרדרות היה שיקול מגבוה או לא?

על זה הייתי רוצה לקבל חשובה ברורה.

אחרי כן רשמה א.ד.

לפני כן מי

אר

ועדת החקירה - 3.2.74
ישיבה ע"ה אחר-הצהרים
העד: רב-אלוף ד. אלעזר

ד. אלעזר: על כך יש לי שתי חשוכות: האחת - שחזור של מה שהיה ביום ששי ובשבת; והשניה - מה שאני יודע כתוצאה מהמלחמה. זה משלים אחת את השני.

מה שהיה באותו יום הוא, שביום ששי סיכמתי עם אלוף פיקוד דרום - וכשאני אומר "סיכמתי" זה יכול להיות שהוא אמר לי את ההצעה, ואני אומר בסדר, ברגע שאני אומר "בסדר", גם אם ההצעה היא שלו - סימן שאני אישרתי. ביום ששי הוא הכיח לידעתי - ואני ידעתי שהוא עומד עם חטיבה אחת קדימה, והוא מכין את השתים לאחור. אני מזכיר: זה יום ששי, זה לפני שאני יודע שזה מלחמה מסש. זה לפני , וזה מניח את דעתי. אני אומר לו: בסדר.

ביום שבת בבוקר - הוא אצלי ואנו משוחחים על ההיערכות,

והוא אומר לי שאין לו עוד היערכות חדשה, והוא אומר לי שהוא הולך להיערך בשוכן-יונים, בבוקר. אני לא מכיר בסרמינולוגיה שוכן-יונים קטן או גדול או מורחב. זה מחברר לי שהם עשו אצלם קווליפיקציות שאני לא ידעתי עליהן. ולכן ⁹³/₉₄ דיברתי אהו במונחים של קטן או גדול. וכזהריס, כאשר הוא בא אלי, הוא כבר בא עם חכנית גמורה. והתכנית שהוא אומר אותה כזהריס, היא בפירוש שוכן-יונים שאני מכיר - נורמלי, מלא, עם 401 בדרום.

דין: בדרום זאת אומרת קדימה, או בדרום - מאחורי?

ד. אלעזר: בדרום - לפי שוק-יונים מלא, כפי שהוא צריך להיות.

לנדוי: זאת אומרת, בגיזרה הדרומית.

ד. אלעזר: כן, לכך אני מתכוון. אנו קוראים לגיזרה הדרומית. הדרום,

הדרום של התעלה - מיצרי מיתלה וגדידי.

ד. אלעזר (המשך:)

אני יודע מאלוף פיקוד דרום, אחרי המלחמה, שהוא את הפקודה הוציא כ- 10.30 בבוקר, לפי דבריו, על-ידי קצין אג"ם פיקודי לאוגדה. ועל-סמך זה הוא אומר, שהוא בצהריים יכול היה להגיד לי: שובך יוניס, שהוא נערך בשובך-יוניס. אני לא בדקתי אחר את לוח הזמנים, כלומר, מי נכנס, מהי ואיפה? לכן אני לא הייתי שותף להחלטות האם מוקדם מדי זה יעורר את האויב, לפי השאלה שלך, ומתי כדאי לעבור שם. פשוט הוא לא שיתף אותי כדילמה הזאת, ואינני יודע אם היא הייתה שלו, או שלו עם מפקד האוגדה, כי הוא לא הביא את זה בפני.

לסקוב: אתה זוכר באיזו שעה פגשת אותו בצהריים?

ד. אלעזר: 12.20.

אני יודע שוב - כעדות שלאחר המלחמה ומאלוף פיקוד דרום - שהיתה לו כוונה להיכנס בשעה ארבע לעמדות הסופיות. לשם דיוק: הוא רצה בשעה חמש, ולפי דבריו מפקד האוגדה ביקש ממנו בשעה ארבע, והם סיכמו על שעה ארבע. אבל זה מה שאני יודע אחרי המלחמה. כלומר, אני חוזרתשובה הראשונה שלי: אני כן יודע על שובך-יוניס בצהריים, ואני לא שותף להחלטה מתי בדיוק לעשות אותו. ואני מטאיר זאת לפיקוד.

לסקוב: אג"ם מבצעים, סגן הרמטכ"ל, עוזר ראש אג"ם - נכנס לענין זה,

בצורה כלשהי?

ד. אלעזר: לא. שני החדריכים עם שני אלופי הפיקודים - לא בנוכחותם, אלא בנוכחותם. באופן אופן בנוכחות הרל"שים, לא בנוכחות המטה.

לצאת העד : רב-אלוף ד. אלעזרלנדוי : האם ידוע לך שבשעה שתיים, כאשר פרצה המלחמה, גם הסנקים לא היו

קדימה, אפילו לא לפי מה שהם קוראים. שובך-יונים קטן.

(י. ידין : דובר על שעה ארבע.) לצאת העד : לפי שובך-יונים קטן.ד. אלעזר : ידוע לי, כי אחרי המלחמה שוחחתי עם המח"סים ושאלתי אותם,

והם אמרו לי: קבענו בארבע להיכנס לעסדות הספירות.

ידין : בהמשך, אני רוצה לדעת אם ידוע לך הדבר: לפי יומן המבצעים

של האוגדה, ולפי ערוח של מפקדי החטיבות, בשעה אחת וכמה דקות -

הורה מפקד האוגדה להקדים את שובך-יונים הקטן, כפי שהוא היה, מחמש למייד, מייד.

כעבר רבע שעה זה חוקן לחטיבה הצפונית של אלוש. כן, אבל בלי הסנקים כסנפירים.

לפי ח-אלוף פינקו - הוא ידע על הפקודה הראשונה, ידע על הפקודה ^{השנייה} _{אנ"ש} הוא

לא ידע מה קרה, מדוע זה שונה. הוא ידע שבין הפקודה הראשונה לבין הפקודה

השנייה היו שיחות טלפון של מפקד האוגדה אחורה. מה קרה, לפי דעתך בשעה אחת

ו-12 דקות ניתנה פקודה להכניס את שובך-יונים מייד. מה קרה שאסרו על הסנקים

של הגדוד הצפוני להיכנס לסנפירים.

ד. אלעזר : אני יכול להעריך מה קרה שאסרו - הכל מייד. אם אינני טועה,בין 12.30 ל-13.00 היתה האחראה של לסקוב : כ-11.45.ד. אלעזר : חשבתי שאולי זו יכולה להיות סיבה שהאוגדה נחנה פקודה: הכל מייד.

אין לי הסבר למה משהו יכול היה להפסיק זאת, או להגיד: בלי סנקים.

בכל אופן, זה כבר ניתוח קרב שאני לא שותף לו, והוא מתנהל ברמה האוגדתית-

פיקודית, ואינני יודע עליו.

ועדת החקירה - 3.2.74
 ישיבה ע"ה - אחה"צ
הערי רב-אלוף ד. אלעזר

ידין: אם מותר, אני חוזר לנקודה של שובך-יונים. זהו מסמך רשמי, שיצא בשעה אחת וחצי. אינני מתאך לי שאחה ראית אותו כשהוא הגיע לחטיבה.

ד. אלעזר: לא, אני ראיחתי את זה רק עכשיו.

ידין: בסדר. אבל זוהי הפקודה שאתם שוחחתי עליה בצהריים. פקודה זו לא מדברת על לוח זמנים; היא לא מדברת על שובך-יונים מלא לביצוע, כי שובך-יונים מלא לביצוע הוא שהחטיבה הדרומית היכנס לגיזרה הצפונית. מה שפה מדובר זה על כוננות להיכנס לשובך-יונים מלא, ולשם כוננות יש לעשות את הפעולות הנאות. א. לבנות את החטיבות העורפיות על-השבון הגדוד כביר-חמדה; ב. הורדת סוללת ארטילריה - זה נכון. ג. האגודה התפוס את המיצרים במיתלה ובגדי. תפיסת המיצרים במיתלה ובגדי - לא כתוב פה, דרך אגב, ^אשה צריך להיעשות על-ידי חטיבת השריון, אם זה צריך להיעשות על-ידי יחידות חי"ר. אין פה שום הוראה אפילו, או רמז להוראה, לפרוס איזו שהיא חטיבת שריון, חוץ מהחטיבה שלקו, לפי שובך-יונים, אלא רק להיות מוכנים לשובך-יונים. פירוש הדבר - וכך גם שמענו מפי שני מפקדי חטיבות - שהם קיבלו פקודה לצאת מהימ"חים או מהתעוזים, איפהאשהם היו, כדי שכאשר תבוא פקודה, אם תבוא פקודה נוספת שאיננה - אז הם יתחילו לזוז לקראת - כמיוחד מדובר על החטיבה הדרומית - שובך-יונים מלא. אין פה שום פקודה לשובך יונים, לא מלא ולא חסר. אפשר להגיד שאם בכלל, זה שובך-יונים חסר. לשובך-יונים מלא אין פה פקודת ביצוע.

לסקוב: זה מוזר מעוד בחינה, כי כדיוק באותה שעה קצין האג"ם נתן פקודה לגייס: הבהל שובך-יונים מייד. זה כיומן של הגייס.

ידין: זה כאשר התחילו להפציץ אותם.

נבנצל: מה המסמעות של פקודה שיחידה נכנסה לכוננוח להיכנס למצב אחר.

ד. אלעזר: המסמעות היא שצריך לקבל פקודה להתבצע.

נבנצל: בכמה זה קודם לפקודת ביצוע? בדרך-כלל זה דרוש?

ד. אלעזר: במקרה זה, אם אחה שואל אותי, אם כתבו להם כוננוח, זאת אומרת - לעשות מיד הכל כדי להיות מוכן לתזוזה, אבל לחכות לפקודה לתזוזה. זאת הייתי מבין מזה.

ידין: אין פה פקודה לביצוע?

ד. אלעזר: לא, אילו אני הייתי מפקד חטיבה.. (ידין: אוגדה) אני אומר: מפקד חטיבה. לו הייתי מפקד חטיבה, והייתי מקבל פקודה כזו, הייתי עושה הכל, אבל הייתי מחכה שיגידו לי: נוע. לא הייתי זו בלי נוע. כי זה כוננוח ולא ביצוע. אבל מיד אגיד על כך משהו.

היו"ר אגרנט: כל זה להיות מוכן לתנועה?

ד. אלעזר: לא הייתי זו. הייתי עושה הכל, אבל לא הייתי זו.

ידין: ננסה עכשיו לתרגם זאת אחרת. פשוט הייתי רוצה לשמוע את ההסבר שלך,

אפילו לאחר מעשה, כאדם שמכיר את לשון הפקודות בצה"ל. אם מפקד האוגדה

252 מקבל את הפקודה - נניח שהוא קיבל אותה קודם בעל-פה, יש להניח - אבל כאשר

הוא מקבל זאת בסופו של דבר בכתב, הפירוש שלו כמפקד אוגדה הוא: חתמו מוכנים

לביצוע שובך-יונים; אל תזוזו. נכון?

ד. אלעזר: כך גם אני מבין.

ועדת חקירה - 3.2.74
 ישיבה עה - אחה"צ
 העד: ר/א ד. אלעזר

- 31 -

לפני כן אר.
 אר.

לסקוב:
 לנקודה הזו של רב-אלוף יריין: קצין אג"ם
 של פיקוד דרום הוריד פקודה ל-252 "הפעל שובך
 יוניס מלא, "061330. זה אותו *originating time* של כוננות.

יריין: איזה מסמך אחת קורא?

לסקוב: זה מרשימות שהוצאתי. אני אמצא ח"כף את המסמך.

יריין: יש לנו העתק מהניירות שהיו על השולחן של
 אלברט, זה ~~מסמך~~ מרשימות שהוא עשה ופקודות וכו'.
 אז יש שם ניירות מה קרה ביום ששי, החמשי לחודש. יש פה נייר שלא כתוב עליו
 תאריך, אבל היות שכתוב למעלה שיץ 1800, זה כנראה יום שבת.

ד. אלעזר: @ נכון.

יריין: זה כנראה מה שהוא הכין לקבוצת הפקודות שלו
 למפקדי יחידות. "שיץ 1800. שובך יוניס קטן
 1700 גמר. סנקים כתצפית קדמית, חסיבות עורפיות בלבד. קו מעוזים. (הכוונה
 לספיגה במעוזים) ואחר כך יש שם פירוט.

ד. אלעזר: יש פה שעה 17 או 16?

יריין: הוא שינה.

ד. אלעזר: וזה מתאים למה שאומר גורודיש שאמר לו 17

ולפי בקשתו אישר לו 16.

יריין: אני רואה שהמוצג הזה שהגשת למעשה איננו מדבר

על שובך יוניס לביצוע, רק לתכנון.

אז.

- 32 -

- ד. אלעזר:
 אתה צודק בניתוח המסמך הזה.
- אגרנט:
 אני חושב שאתה מחפש מוצג 192.
- לסקוב:
 זו גם כן פקודה שאומרת: " תיכנס לכווננות
 תיכנס לשוכך יונים מלא".
- ב-1220 הוא מקבל פקודה להיזח מוכן לספיגה, וב-1020 פקודה לשוכך יונים קטן.
- ידין:
 כל הזמן מדובר על שוכך יונים קטן.
 אצ"א לא רואה שוכך יונים גדול.
- לסקוב:
 דרו אמר שהוא מדבר רק על שוכך יונים, אין
 שוכך יונים גדול וקטן.
- ידין:
 אני לא ראיתי עד הרגע הזה, שום מסמך, לא
 בכתב ולא בעל פה שניתן על ידי מישהו אם זה
 הרמטכ"ל או אלוף הפיקוד או מפקד אוגדה להפעיל שוכך יונים מלא באותו יום. אין.
- לנדוי:
 בעל-פה יש. בעדות של פינקו: "שעה אחת
 עשרה ושלוששים הסכים אלבטש לחת (כך רשמתי מפיו)
 שוכך יונים. להוציא את החטיבה העורפית. פתן את הפקודה כאמצעות עמית,
 קמכ"ץ, וחלק הפעיל בעצמו בסלפון עם המפקדים. כעבור רבע שעה עד עשר דקות
 שינה את הפקודה."
- ידין:
 נניח את זה. זו עדות. אני מדבר על פקודות.
 לעומת זאת יש לנו תעודות מהפיקוד כדרג אוגדה
 לפחות שמדברים על שוכך יונים קטן. אז אני מכין שאלוף הפיקוד יש לו עוד
 ואזה שהוא קורא כווננות לספיגה. כווננות לספיגה אני מכין הייום שבטרמינולוגיה
 של פיקוד דרום זה שוכך יונים קטן.

זאת אומרת, החטיבה נמצאת קדימה היא מתכוננת לספיגה, האנשים נכנסים למעוזים, מורידים הצפיות. אבל אין למעשה פקודה אחרת.

לסקוב 1220 זה ספיגה, וספיגה פירושה שובך יונים קטן.

ירי ברור. עכשיו כשאני רואה את המוצג 244

אני רואה שהפקודה הזו יצאה ככתב בשעה אחת וחצי לפיקוד הדרום. הפקודה הזו אס אחת רוצה לתרגם אותה לנגטיב, היא שובך יונים קטן. בכל אופן, אין פה פקודה לביצוע שובך יונים גדול. אולי קצת יותר, יש פה תפיסת המעברים.

אגרנט במוצג 188 - הוראת פיקוד הדרום לאוגדה

מיום 6 לאוקטובר שתיים עשר וחצי ופה כחוב - להפעיל כוננות ספיגה. זה כל מה שנאמר.

ירי בפקודה הזו יש תפיסת המעברים אבל לא כתוב

על ירי מס. זה אולי קצת יותר משובך יונים קטן. אל מכהינת חטיבות השריון, זה רק כוננות.

כן שאינני יודע מה הוא חשב. באחת-עשרה כבוקר ברור שהכוננות היא חטיבה אחת קדימה ושתיים מאחור.

ד. אלעזר באחת-עשרה זה ברור לי.

ירי בצהריים אני לא יודע מה ברור לך, אבל לאלוף

הפיקוד צריך להיות ברור שעדיין הוא לא נתן שום פקודה להפעלת שובך יונים גדול, כי הפקודה היחידה שנתן ב-1350 אומרת על כוננות לשובך יונים.

ד. אלעזר אני אומר מה אני מבין, כי יש פה שני מיסורים

(א) מה אני ידעתי אז; (ב) מה אני מבין עכשיו.

מה שאני ידעתי אז בשיחה השניה בצהריים עם אלוף פיקוד דרום שהיה אצלי ב-1220, ידעתי שהוא הולך להיערך לשוכך יוניס. לא יכולתי לדעת בכלל את הקטן או גדול, כי לא הכרתי את הטרימינולוגיה של קטן או לא מלא. כי לפי התכנון הפיקודי, לפי התכנון המסכ"לי, שובך יוניס, ולא ידעתי את הוריאציה של קטן, והוא גם לא דיבר אתי על וריאציה של קטן.

כלומר, ההוראות שלך לפיקוד דרום הינן
אתה מבצע שובך יוניס?

לסקוב:

לשם דיוק הוא אומר לי אני מבצע שובך יוניס
ואני אומר לו בסדר.

ד. אלעזר:

ואתה מבין שהוא עושה את זה עם הכוחות הסדירים
שיש לו?

לסקוב:

כן.

ד. אלעזר:

אתה גם קבעת לו מתי להכניס את שובך יוניס?
לא.

לסקוב:

ד. אלעזר:

זה הוא קבע. אז הוא אמר לך 10 במקום 17?

לסקוב:

אח זה אני יודע אחרי המלחמה שהיה לו ויכוח
על 16-17.

ד. אלעזר:

זכור לך מתי הוא אמר לך ?

לסקוב:

זה לא הוא אמר לי, קיבלתי את זה מצינור המטה.

ד. אלעזר:

ידין: פה יש יומן מהאוגדה, שהגיש פינקס:

10 - לאתר שיחה עם אלף הפיקוד הודיע מפקד

האוגדה על שין בשעה 1800 (אחזה הוא קיבל בכוקר אחרי הישיבה).

1020 אב"ס אוגדה לכל הכוחות "להפעיל שובך יוניס קטן עד שעה 1700. העוזים

ידולגו לאחור, מעוזים מדוללים " וכל מה שאנו מכירים. עכשיו הוא כותב:

ב-1140 לפי חקירה: בחקיר נמסר כי מפקד האוגדה קבע כל על הכוחות להיות

ערוכים כבר בשעה 1600. " הכל מדובר פה על שובך יוניס קטן.

לסקוב: יש לך את הערות של 401 ? דיון באוגדה

ב-0830, הוך כדי זה פתק, שעה השין 1800,

שובך יוניס קטן.

ידין: בזה אין כל ספק.

ד. אלעזר: אז אני חוזר לנקודה הזו: בצהריים, כשאנחנו

מדברים, אלוף הפיקוד אומר לי שהוא

עומד להיערך בשובך יוניס. אני לא מכיר הכדל בין קטן לגדול, ואנו מדברים רק

על שובך יוניס. אני לא בדקתי אתו את לוח הזמנים.

יסי: הסלח שאני מספיק אותך המושג שובך יוניס

סתם כן היה ידוע לך?

ד. אלעזר: כודאי.

ידין: כי לפי עדות של סגן הרמטכ"ל המושג שובך יוניס

לא משנה אם קטן או גדול, לא היה בכלל

מושג מסכ"לי, וזה מושג פיקודי ולמטכ"ל יש רק חול, גיד, סלע.

ד. אלעזר: אני לא אביד לך סמך זה בא -

א.א.

- 40 - 36 -

אגרנט: האם זה לא בא מזה ששלב אחר, השלב הראשון של שובך יוניס זה כוונות לספיגה. ארטילריה ואיריה, פינני הבלתי לוחמים, כניסת הצפידות, מחסנים כקו התעלה. אבטחת המתקנים. פריסת יחידות ארטילריה. פריסת חטיבות טנקים בחניונים הקרמיים - זהו שלב א' של שובך יוניס, כפי שזה כתוב. כך אני מביין. מוצג 285. אולי לזה הם נחננו את הכיצו של שובך יוניס קטן.

יריין: זו פקודה של האוגדה מינואר 1973.

ד. אלעזר: אם כן: קודם כל ביחס למונח: אני לא הצגתי בפניכם את פיקוד דרום כפי שהצגתי את פיקוד צפון. רצינו להתחיל בזה היום.

לנדוי: אמרת שחשלב את זה, והנה השילוב.

ד. אלעזר: יש אצלי תיק של פיקוד דרום.

יריין: תיק מטכ"לי? או תיק של הפיקוד?

ד. אלעזר: מטכ"לי.

אחרי כן אא.

ד. אלעזר

כפי שהצגתי את פיקוד צפון בארבעה מצבים, אזכיר:

בטחון שוטף, חול ים, גיר, סלע - אלה היו א כעה מצבים

של פיקוד צפון. לפיקוד דרום היו רק שלושה מצבים: בטחון שוטף, גיר, סלע.

מה קרה עם גיר? פיקוד דרום החזיר פקודה וקרא לה שובך יוניס. כלומר, אנחנו

ניסינו לעשות שם זהה למצב זה כשני הפיקודים, ולמצב שנים לקרוא גיר.

היו"ר אגרנט:

קרא לגיר שובך-יוניס?

סליחה, כדי שלא תהיה אי בהירות. המצב רצה שהשמות

ידין:

של המצבים יהיו משותפים לפיקוד צפון ולפיקוד דרום.

אני מבין שפיקוד דרום החזיר את גיר...

ד. אלעזר: והוא ממשיך לקרוא לו שובך-יוניס. ואז המטכל למצב זה

של פיקוד דרום קורא "שובך יוניס (גיר)". במסמכי

מטכל מופיע "שובך יוניס (גיר)".

היו"ר אגרנט:

זה לגבי הדרום בלבד?

רק לגבי הדרום.

ד. אלעזר:

כאיזה מסמך?

ידין:

אין לי פה המסמך האוטנמי, יש לי רק העתק.

ד. אלעזר:

"פקודה מטכליה, הצגה בקד"ס רמטכל, במאי 1973".

אולי יש סטנוגרמה מהקד"ס הזה?

לסקוב

אני בטוח שכן.

ד. אלעזר.

שם הגדרתם שלושה המצבים?

היו"ר אגרנט:

הגדרנו את שלושת המצבים: בטחון שוטף, גיר או שובך

ד. אלעזר

יוניס, סלע. כלומר, יש מצב ברור של שובך-יוניס.

למרות שסגן הרמטכל יכול לקרוא לו גיר, יש מצב ברור של שובך יוניס. מה שאין,

מבחינה מטכליה, זה גם לא מופיע בקדמים שלי בטאי, אין חלוקה של קטן וגדול.

מבחינה מטכליה אנחנו בזה לא התעסקנו, ואני מבין שהפיקוד עשה לעצמו איזה

קווליפיקציה נוספת.

ידין.

בעצם זאת וואריאציה של בטחון שוסף במצבים מיוחדים,
של ספיגה.

ד. אלעזר:

לא, יש הברל יסודי, היות ואני נגרר לזה, אומר כך:
בטחון שוסף בפיקוד דרום הוא בעוצמה של 90 טנקים/בקו,

כתוב 75 צוותים.

לסקוב:

זה שובך-יונים-קטן שוטנקים קדימה.

ד. אלעזר:

לא, זה בטחון שוסף. 90 טנקים בקו, שעכורם יש

75 צוותים, 7 טוללות ארטילריה, 1 ספקדת גרוד,

7 פלוגות חרמש. לעומת זאת, שובך יונים: צריכים להיות 300 טנקים, 3 חטיבות

טנקים - חטיבה 14, חטיבה 401, וחטיבה 7. חטיבה 7 לא הייתה, כי עלתה צפונה,

במקומה ירה חטיבת בית הספר, חטיבה 460. 13 טוללות ארטילריה, 3 גדודי חיר,

1 גדוד בטחון שוסף 424, שתי פלוגות מגודוד חים להבטחת מחנאים. הפרישה של

שובך-יונים היא 3 גזרות חטיבות קדימה, צפונית -275 עם 74 טנקים, מרכזית

עם 62 טנקים, ודרומית עם 69 טנקים, וחטיבה מאחור עם כמאה טנקים. בסך הכל

כשלוש מאות טנקים.

ידין.

זה שובך יונים פרוש.

ד. אלעזר:

כן, זה שובך יונים.

אני אומר שני דברים. האחד, אני מציג שני דברים.

האחד, אני מציג מה היה בשבת. בשבת כבוקר ~~12.20~~ ידעתי שהוא הולך לסכם את

התכנית במגמה להעריך, ואני עוד לא יודע בדיוק איך - התכנית המלאה; אני

כן יודע שמנו את התשובה המלאה בצהריים, ב-12.20. עד כאן מה שידעתי בשבת.

ידין.

אתה ידעת בצהריים שהוא נערך לשובך יונים?

ד. אלעזר:

שהוא נערך לשובך יונים. לא כבר מבוצר, לא שהוא

כבר ערוך, שהוא בפעולת ההערכות לשובך יונים.

ידין:

אני רוצה להבין, כי זו נקודה חשובה. אתה הבנת

שהוא נערך לשובך יונים. פרוש הדבר שעד שעה 18.00,

ישיבה עה, אחהצ
העד ר/א ד. אלעזר

עד שעת השין שובך יוניס יהיה פרוש, או שהוא נערך, שאם תבוא פקודה הוא יפרוש?
ד. אלעזר: שובך יוניס יהיה פרוש עד שעה מסוימת.

ידין: לפני שעת השין?

היו"ר אגרנס: עד 18.00?

ד. אלעזר: לא דיברנו על שעה. בודאי לפני שעת השין.

שהוא הולך לקראת שעת השין להיות ערוך לשובך יוניס.

זה מה שהכנתי ממנו. מה שאני מכין ממנו היום הוא, שהכנתי אותו נכון. כי גם

היום אלוף פיקוד דרום אומר, או אחר המלחמה הוא אמר לי, שהוא התכוון

להכנס לשובך יוניס מלא, אלא שהוא רצה לעשות זאת לא מאוחר מדי אלא לקראת

הטעה חמש. ועוד הוסיף, שהוא עשה פשרה עם אלכרס, שזה יהיה ארבע. עד כאן מה

שאנן יכול לומר.

נבנצל: גם אנחנו שמענו שזה יבוצע בין 4 ל-5.

ידין: שובך יוניס קטן.

ד. אלעזר: מה כן יש לי במסמכים? זה מה שהראיתי, אבל אלה לא

דברים שאיתי אותם אז. פשוט אחר כך אספתי את

הדברים. מה שיש אצלנו באג"ס-מבצעים זו הפקודה שראיתם אותה, ועוד מיברק אחד

שהוא לכל יחר יחידות פיקוד דרום, אינני יודע אם זה המיברק שאתה הקראת אותו.

מיברק מאת פיקוד דרום.

ידין: מאיזה שעה?

ד. אלעזר: אצלי כחוב 06.1300. "יחידות הפיקוד יפעילו

שובך יוניס מלא, לטיפולכם".

מיברק זה יוצא בשעה 13 מפיקוד הדרום והוא הולך

לכל העולם, אבל לא לאוגדה 252.

ידין: על מרש"ל יש גם בידיעה קודמת.

ד. אלעזר: זה אזור סיני, מחוז הנגב, מחוז אילת, מחוז באר שבע,

כולם.

היו"ר אגרנט
רק לא לאוגדה 252?

ד. אלעזר
בתפוצה של המברק הזה אין 252.

היו"ר אגרנט:
זו של אלברט, זה למרש"ל וכו'?

ד. אלעזר:
זה ליחור היחידות של פיקוד דרום.

לנדוי:
זאת אומרת, שובך-יונים כולל הוראות גם מחוץ לקו התעלה?

ד. אלעזר:
כן. זה מצב.

ידין:
זה לא צריך להפתיע, כי במוצג שהגשתי, מוצג 242 שיוצא אפילו אחרי כן, יוצא כ-13,30, שם כתוב . אוגדה 252

ככוננות לשובך יונים, מרש"ל - ביצוע שובך יונים. כך כתוב בפקודה. שם מובדל באופן ברור מטעם הפיקוד בין 252 שרק בכוננות, ובין שאר היחידות, וככלל זה מרש"ל. שם כתוב. "1. אוגדה 252 תכנס לכוננות". לעומת זאת כתוב...

ד. אלעזר:
אני לא יכול לתרום הרבה לענין זה, חוץ מאשר מהנסיון שלי, ולומר שהפקודה הזאת, אם מבינים אותה...

ידין:
סליחה. ~~שם~~ פקודה זו אומרת, אחרי שפרטה ש-252 תהיה פוכנה לכוננות, סעיף 3 אומר. "מרש"ל יבצע הפעולות הנאות - 1. יפרוש חכנית שובך יונים מלאה".

לנדוי:
התחלת לומר משהו על פי נסיונך.

היו"ר אגרנט:
לפני שאתה אומר את זה, רציחי לשאול. הנימה הזאת ששמענו כאן בעדות אחת, שאלברט לא רצה לקדם חסיבה עורפית 401, אמר שזה לא מאושר, יש גם תוספת לכך, שלא רוצים לגרום להדררות, אולי המצרים עוד לא מתכוונים באמת לצאת למלחמה - זה לא בא מכס לאלוף פיקוד הדרום?

ד. אלעזר:
בהחלט לא. אין שיחה כזאת, אין רמז לזה. בכלל, משבת בבוקר לא היו לי שיקולים אחרים מאשר להעריך למלחמה.

לנדוי:
בכל אופן, ממה שנאמר לך הבנת דבר אחד. ששובך יונים, כפי שאתה יודע אותו, איננו מופעל מיד, אלא שהוא

+++++

+++++אלעזר+++++לאן+++++

לנדוי:

הוא אומר לך שהוא ערוך לטובך יונים, או משהו כזה.

ד. אלעזר:

זה לא יהיה מדוייק אם אני ארייק כרגע כפילה

ואגיד שהוא לא אמר לי ערוך, אלא אמר נערך או

ייערך. זה בשום אופן אי אפשר לזכור. אין לנו סטנוגרמה מזה. מה שאני נותן

פה זה לא את ההגדרה המדוייקת, אלא את רוח הדברים, אני יושב עם אלוף פיקוד

בצהרים ואנחנו מדברים בסדר, תהיה התקפה בשש, איך אתה תהיה ערוך? אז הוא אומר

לי: אהיה בשובך יונים, אז אני מכין מזה שהוא עושה כלל מה שצריך והפיקוד

יהיה ערוך בטובך יונים למלחמה.

לנדוי:

ושאין פה עוד פער של כמה שעות עד שפורשים?

ד. אלעזר:

אני לא בודק אתו, כי אני יודע שהחסיכות למטה, הכוחות

למטה. לוח זמנים, היסעים, העברת פלוגה פה

פלוגה שם, זה לא דברים שאני מחעסק אחס. גם עם פיקודצפון אני לא שואל אותו

מי יגיע לאן. אני אומר לו: תהיה מלחמה, מה המצב? הוא אומר לי: 188 תהיה עם

שני גדודים קדימה, וחסיבה 7 עם שלושה מאחור.

אחרי כן מי

לפני כן - אא

ועדת החקירה - 3.2.74

.ס.י.

ישיבה ע"ה - אחה"צ

הער: הרמטכ"ל רב-אלוף ד. אלעזרלנדוי:

זאת אומרת בשעת פרוץ המלחמה, שהייתה לדעת שניכם שעה 6.

יריין:

בשלב זה אנחנו מדברים לא כאשר בשעה 2 הייתה הפתחה. אנחנו

מדברים על התכנון.

לנדוי:

כן. כלומר, אילו...

ד. אלעזר:

אילו היה קר"ם למשל, של שר הכסחון, ב-1.30, כמו זה שהיה

ב-11.00, והוא היה שואל אותי: מה בפיקוד דרוס? - אז כמו

שאמרתי לו כבוקר, יש לך אחת קדימה ושתיים אחורה - הייתי אומר לו ב-1.30: הוא יהיה

מ"שובך יוניס", שתיים קדימה, אחת אחורה. וכפירוש לא הייתי יודע להגיד מתי,

מי ינוע, על איזה ציר, ותוך כמה זמן זה יהיה, ומתי הוא בדיוק תופס את העמדות.

את זה אני יודע אחרי המלחמה. אני יודע אחרי המלחמה את השיקול שלא לעבור מוקדם

מדי ולא מאוחר מדי. ואני יודע רק מגונן שהיה בינו ובין אלברט דיכוח האם

להיערך לשעה 5 או לשעה 4. הוא אומר: אני רצייתי לשעה 5. אלברט היה יהודי

יותר זהיר ממני, אמר לי שעה 4, אמרתי: 4.

היו"ר אגרנט:

אז אתה חושב שהיית אומר לשר הבסתון בשעה 1.30 נאמר, שהוא

פרוס איך?

ד. אלעזר:

הייתי אומר לו שהוא יהיה פרוס ב"שובך יוניס". זאת אומרת

ש-401 חרד כחטיבה למטה.

יריין:

היות וזאת נקודה מאד חשובה, לאספקט אחד שנצטרך לצ' לחקור,

אדוני, אני מבקש סליחה שאולי אני חוזר על נקודה, אבל אני

רוצה את הנייאנס להדגיש.

היום, ברבע זה, מהרבע שהגשת את המסמך 244, אצלי לפחות

העניין ברור לחלוטין, שהפקודה שקיבל מפקד אוגדה 252...

ס.י.

ועדת החקירה - 3.2.74

דשיבה ע"ה - אחת"צ

הער. הרמטכ"ל רב-אלוף ד. אלעזר

- ד. אלעזר: מותר לי להגיד משהו?
- יריין: בבקשה.
- ד. אלעזר: אני בדיוק התחלתי להגיד, עכשיו לא כפי שנוגע, אלא בתוקף נסיוןני, איך להתירחם למקודה כזאת.
- אני רואה פה מקודה ששעת החיבור שלה 1.30. היא מתייחסת לאותו שום אחר הצהריים. הם יודעים ששעת השי"ן היא בשעה 6. כלומר היא כתובה בקושי ארבע וחצי שעות לפני שעת השי"ן. אין ספק שפקודה כזאת היא אישור לשיחות בעל-פה. בזה אין שום ספק. אף אחד לא מקנה שתכונצ פעולה כשהפכתב הזה יגיע. הוא כתוב להיסטוריה.
- בבנצל: יש סימן לזה. כי למטה כתוב א למעשה שעה 14.45. במסמך 192, שזה אוחז דבר, כתוב בסוף: 061445. אז היא בטח לא הייתה מחכה שעה ורבע.
- ד. אלעזר: לא, לא. זה הגיע למטכ"ל ב-14.45.
- יריין: משם זה יצא מיד, בטלפרינטר.
- א. שלן: זה גם מגיע בטלפרינטר. אבל עד ששוכרים את ה...
יריין: אבל אני מחכוון כרגע לכוונה.
- היו"ר אגרנט: הכוונה של "כוונות להיכנס לשוכת יונים מלא"?
- יריין: כן.
- ד. אלעזר: טליחה, אני רוצה להגיד איזה דבר. לכן, אין ספק שהפקודה הזאת היא אישור לשיחות קודמות שהיו בעל-פה. באופן סילולי לפי הפקודה הזאת בן-אדם רשאי להיערך ולחכות לפקודת תזונה. באופן סילולי היחידה המקבלת רשאים להיערך ולחכות לפקודת תזונה. אם כי יש סעיף שמעורר ספק בזה. כי בסעיף 4 הוא אומר: אוגדה 252 ומרסל ידווחן למכצעים הפיקוד על כל הגעת כוח, פריסתו וכשירותו הידות.

.ס.י.

ועדת החקירה - 3.2.74

ישיבה ע"ה - אחה"צ

הער: הרמטכ"ל רב-אלוף ד. אלעזר

- לסקוב: זה התיגבור של צווחים וכל מיני דברים.
- יריין: לא רק זה. בסעיף 3 למטה, על פרשל, הוא אומר שיש לבצע את זה.
- ד. אלעזר: כן, אבל הוא אומר: אוגדה 252 ופרשל ירווחו.
- יריין: כן. כי כוח אחד של ~~אח"צ~~ אוגדה 252, מוצב בפרשל, בראס סודר.
- ד. אלעזר: יכול להיות. תן לי רק לגמור את הרעיון. מה אני מתכוון לומר? שכדי לדעת האמנם מי שהוציא את הפקודה התכוון לתזוזה או לא - צריך לבדוק מה היו ההוראות והשיחות בעל-פה, ולפי זה אפשר יהיה לדעת האם הפקודה הזאת באמת התכוונה לכוננות ולא לביצוע, ואז סעיף מס' 4 מנוסח לא טוב, או שהפקודה הזאת התכוונה לביצוע - ואז סעיף 1 מנוסח לא טוב.
- אבל היות ודבר אחד בטוח, זוהי פקודה לארכיון ולא למלחמה, כי היא אישור לפקודות בעל-פה - צריך לבדוק את הפקודות בעל-פה ולדעת באמת למה הוא התכוון. אני אינני יודע.
- לסקוב: זה לא פשוט...
- יריין: רגע, אני התחלתי בזה והוא הפסיק אותי באמצע. אני רוצה לגמור.
- ד. אלעזר: כבוד הנשיא, יש לי בקשה, אם אפשר, להפסיק עכשיו. אני כבר חצי שעה באיחור...
- יריין: אני רק אציג את השאלה, ומוכן לחכות עם החשובה לפעם הבאה. אני מוכן לקבל פירושי טכסטים, כמדן שאמרת קודם, של מזוזה מלפני אלפיים שנה, יש לפעמים אי-בהירות. מה הכעיה היא אחרת. אני עוזב לרגע אחד את השיחות. על הפקודה הזאת כתוב: "האוגדה מתכוונת או תהיה

הער: הרמטכ"ל רב-אלוף ד. אלעזר

בכוננות ל...". אני לא חושב שזה משתמע לשתי פנים. זאת אומרת שאין עדיין פקודה לפרוס. כך כתובי היא תהיה בכוננות. מה גם שיש לי אישורים נוספים. יש לי יומן של האוגדה, ששם כתוב: "שובך יוניס קטן", "שובך יוניס קטן", וכו' וכו'. יש לי עדות של מה"ט, של שני מה"טים, ששאלו את מפקד האוגדה. ומדובר שם על "שובך יוניס". ואחד שואל, 401, למה לא לזוז כבר עכשיו? הוא מקבל תשובה: אם תעשה את זה עכשיו ביום, זה יגרס לדרדור וכו' וכו'.

היות ובפקודה הזאת אין לוח זמנים, אז אחת משתים: או שהיה כתוב "מיד", אבל זה לא כתוב, אלא "כוננות" - אני מניח שמרוח הפקודה - ועל זה אני רוצה לקבל תשובה שקולה עם פירוט, מה היה בשיחות. אני מניח שהוא רוצה לומר כך: אתם צריכים להיות מוכנים לתזונה לקראת "שובך יוניס" באותה שעה ובאותו זמן שתקבלו פקודה, מעכשיו עד איזו שהיא פקודה אחרת. יכול להיות שנותן הפקודה החליט שהוא יחליט מתי להזיז את זה, או שהוא יבקש אישור לכך, או לפי שיקוליו. אבל למפקד האוגדה הוא אינו משאיר מה שום אופציה, אלא להיות מוכן לתזונה מרגע קבלת הפקודה הזאת. כך אני מביין את זה.

לסקוב: לפעם הבאה האט תוכל גם לבדוק אם היית אמור להיות בביקור

באוגדה 252 לפני או אחרי...

אצל אלברט על השולחן היה "ברייף" שהוא חכין לעצמו לקראת ביקור הרמטכ"ל. אז או שזה ביקור שהיה או ביקור שהיה צריך להיות. אז שהוא חשב להזמין אותך. בכל אופן הייתה שם הכנה.

ידין: באיזה תאריך?

לסקוב: אין תאריך. זה דקות.

ד. אלעזר: הייתי צריך להיות, והכוננות שיבשה את הביקור.

לסקוב: באיזה יום שני זה היה צריך להיות.

ס.י.

ועדת החקירה - 3.2.74

ישיבה ע"ה - אה"צ

העד: הרמטכ"ל רב-אלוף ד. אלעזר

ד. אלעזר: הייתי צריך להיות אצלו, וזה השתבש בגלל הכוונות.
יריין: אבל הוא כחור מסודר. הוא כבר חכין הכנות לקראת הביקור.
לסקוב: הכל היה מוכן, מסודר. אויב, הקציב, יפה מאד.
ד. אלעזר: הייתי צריך להיות אצלו, אבל הביקור השתבש.
לסקוב: מה היו שתי שאלות שאשאל אותך בפעם הבאה: כיום שבת/ההערכות שלך, כשנתת את הפקודות? ובאיזו מידה ניחנו סירוריס לשליטה לקראת מלחמה?

ד. אלעזר: אני רוצה להשלים פה איזה דבר.
אם אתם תרצו להמשיך לעסוק אתי בפקודה הזאת, אז אני אתכוונן לזה. אם כי אני רוצה להפנות את תשומת לבכם שזה לא בתחום הדבר שאני עסקתי בו. ואני רוצה להרגיש את הנקודה שזו לא מידה הפירוש שנכנסתי אהה עם האוגדה או עם הפיקוד. כלומר אני כאכספרט יכול להתעמק בזה...
יריין: אתה האכספרט היחיד שיש בחדר הזה, בכלל בעולם, לאינטרפרטציות של פקודות, ללשון של פקודות שניתנות כזה"ל בדרג של פיקוד.

ד. אלעזר: אז אני אתכוונן לזה ואלמד את זה בדיוק. אבל זאת עדות שלי של מה שלמדתי אחרי המלחמה.
לנדוי: יש עוד שאלה: האם באחת מסתי השיחות שהיו לך באותו יום שבת עם אלוף פיקוד הדרום אתה התדרת בו את התחושה הזאת שאסור לדודר, שאתה קיבלת כשיחות שלך עם שר הבטחון?

ד. אלעזר: באופן מוחלט לא. אני משבת בבוקר, להבדיל מהרבה סוכבים אותי, אני כל הזמן אומר: אני עכשיו נעול למלחמה. לא

ס.י.

ועדת החקירה - 3.2.74

ישיבת ע"ה - אחת"צ

הער: הרמטכ"ל רב-אלוף ד. אלעזר

מעניין אותי לא האימפקט של גיוס ולא שום דבר אחר. כך שזה בשום אופן לא יכול
היה להופיע בשיחה בינו לביני. בשום אופן לא.

הד"ר אגרנט: לא אמרת לו?

ד. אלעזר: בשום אופן לא.

נבנצל: רק דבר אחד: "שובך יוניס" עצמו אפשר לקרוא מצב כדוגמה?

ד. אלעזר: כן.

נבנצל²: זאת אמרת שהפירוש של סעיף 1 שהאוגדה תיכנס לכוננות,

דהייגז תיכנס ל"שובך יוניס" מלא?

ד. אלעזר: אפשר. אבל אז זה ניסוח לא טוב. אם לזה הוא התכוון, אז

הניסוח לא טוב.

נבנצל: אתה אמרת שמשחו לא טוב בכל אופן.

ד. אלעזר: לפי דעתי מה שצריך לבדוק זה את יומן המבצעים, לראות

מה הם אמרו זה לזה.

חיו"ר אגרנט: טוב. נמשיך סחר בשעה 3.30.